



Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
in The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, August 20, 1981

Nr. 159

JAV LAKŪNAI NUMUŠĖ LIBIJOS LĖKTUVĄ

LĖKTUVŲ TRAFIKO KONTROLIERIŲ

VADAI NESILAIKO TAISYKLIŲ

SEPTYNI KONTROLIERIAI PATRAUKTI ATSAKOMYBĖN

CHICAGO, Ill. — JAV magistras antradienį patvirtino, kad federaliniai kaltintojai turi pakankamai duomenų reikalauti teismą nubausiti septynis lėktuvų trafiko kontrolierius už prasižengimus streiko statuto taisyklėms. Pranešime rašoma, kad JAV prokuratūros asistentai Patrick Deady ir William Coulson įrodė, kad septyni kontrolierių vadai intensyviai tęsė streiką, kai JAV prezidentas kreipėsi į kontrolierius grįžti į darbą laike 48 valandų. Jie atsisakė komentuoti, ar minimi bus pakaltinti teisme laike 30 dienų. Tarp įtariamųjų yra Luke Gravely, O'Hare aerodromo 316-ojo skrybiaus pirmininkas, taip pat John Schmitt, Profesionalų oro trafiko kontrolierių organizacijos 301-ojo skrybiaus pirmininkas Auroroje, ir penki to skrybiaus nariai.

Administracijos liudijimais minimi: O'Hare aerodromo kontrolierių bokšto viršininkas Chester Anderson, Auroros įrengimų viršininkas George Gunter ir FBI tarnautojas Robert Gibson. Gynyba tvirtina, kad administracija nenurodė streikuojantiems kontrolieriams būtini grįžti į darbą. Tuo tarpu federaliniai pareigūnai paneigė pranešimą, kad beveik trečdalis kontrolierių vidurio Amerikos aerodromuose grįžo į darbą.

Federalinės Aviacijos Administracijos kabinetojas Neal Callahan pranešė, kad iki šiol gauta 791 kontrolierių laiškas į atleidimo pranešimus. Tuo tarpu jų turiniai nėra žinomi, bet spėjama, kad juose prašoma prisiimti atgal į darbą unijos suklomomis sąlygomis. Tokius laiškus patarė rašyti streikuojančių kontrolierių advokatai.

SKUNDŽIAMAS CHICAGOS SANITARINIS DISTRIKTAS

CHICAGO, Ill. — Keturių moterų padavė Čikagos Sanitarinio distrikto į JAV Distrikto teismą dėl moterų diskriminacijos samdant tarnautojus. Jas atstovauja Amerikos Civilinių Teisių Unija ir reikalauja sumokėti minimoms moterims algas ir 20,000 baudos. Jos buvo kvalifikuotos valytojų darbams, bet jiems pasamdėti vyrai.

Praeitais metais Sanitarinis distrikto pasamdė 140 vyrų ir 9 moteris.

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$414.



KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 20: Bernardas, Neringa, Putinas.

Saulė teka 8:04, leidžiasi 7:44. Oras saulėtas, vėsenas.

ANTRAS KELIAUTOJAS PASIEKS SATURNĄ

WASHINGTON, D.C. — Pirmas Keliautojas pasiekė Saturną, padarė kelis šimtus nepaprastai įdomių nuotraukų ir atsiuntė jas Žemėn. Jam truko apie 80 tūkst. mylių iki Saturno, bet tos fotografijos buvo paties ryškiausios ir aiškiausios.

Šeštadienį, rugpjūčio 22 d., Antrasis Keliautojas pasiekė Saturną. Jis galės padaryti dar aiškesnių ir ryškesnių nuotraukų ir, jei viskas pasiseks, tai atsiųs dar ryškesnių fotografijų. Jis priartės iki 63,000 mylių atstumo nuo Saturno. Be to, jis praskris pro Saulės apšviestą Saturno pusę. Mokslininkai laukia ryškesnių Saturno žiedo fotografijų.

Planuojama, kad Antrasis Keliautojas pasiekė Uraną 1986 metų sausio 21 dieną.

AUSROS VARTŲ BAZNYČIA BUVO PILNA

CHICAGO, Ill. — Antralenio vakarą Čikagos Ausros Vartų bažnyčia buvo pilna. Priėmimo kūrtoje gyveno Benediktas Scott — Vytautas Skuodis, nieko nebuvo galima pasiekti. Dabar bažnyčia neturėjo apylinkėje gyvenančių meksikiečių, lenkų, slavų ir kitų tautybių žmonių. Ten liko mažai lietuvių. Meksikiečiai, ypač vaikai, stebėjosi, kodėl čia tiek daug žmonių privaziavo.

Bažnyčia buvo pilna žmonių. Manoma, kad galėjo būti apie 300.

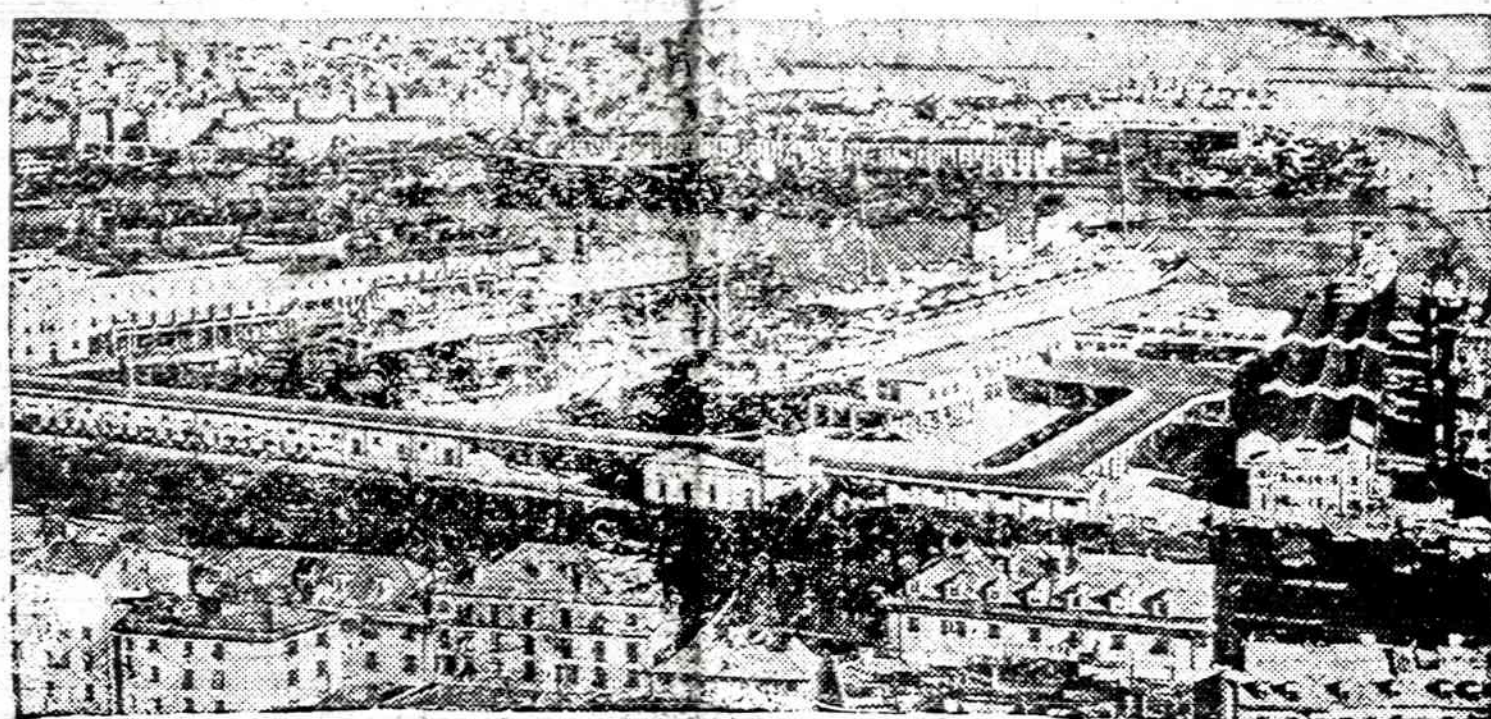
Chicago radijo stotis trečiadienio rytą, 6:15 val., pranešė, kad prie namų buvo susirinkę apie šimtas lietuvių mokytojų. Skuodis Vilniaus universitete dėstė geologiją.

— Afganistano laisvės kovotojai vis dar aktingai reiškiasi prieš jų kraštą okupavusią raudonąją armiją.



Caspar Weinberger

Krašto apsaugos sekretorius Caspar Weinberger reikalauja pirma turėti stiprią aviaciją ir laivyną, o tik tada vėliau tartis su Brežnevo parinktais pareigūnais.



Šveicarijoni suvažiavo 13 naftą gaminančių valstybių atstovai. Saudi Arabija pasiūlė sumažinti naftos kainas, bet Venecuelą nesutiko.

TEBESITĖSIA PROTESTAI PRIEŠ SOVIETINIŲ FILMŲ JAV TELEVIZIJOJE

Amerikoje jau antri metai tęsiasi protestai prieš Sovietų filmą „The Unknown War“ (Nežinomas karas), kuris buvo rodomas daugelio JAV-ių miestų televizijoje. Tame filme Raudonoji Armija „išlaisvina“ Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus Rytų Europos kraštus. Dabar į šį protestą įsijungė Washingtono leidžiamas populiarus Amerikos lenkų žurnalas Perspectives (Perspektivos), kurio redaktorė Marta Rokwin-Rodas rašo, jog „Amerikos lenkai nepatenkinti, kad Lietuva, Latvija ir Estija nėra traktuojamos kaip nepriklausomos valstybės“.

Žurnale rašoma, kad protesto sąjūdis prasidėjo paviečių Amerikos lietuvių mokytojų protestais Amerikos švietėjų Sąjungai (National Education Association), kuri pareiškė, jog minėtame filme „dokumentuojami istoriniai faktai“. Po to į šį sąjūdį protestą įsijungė ALTA ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Prie jų prisidėjo ir Amerikos Lenkų Kongresas (Polish American Congress) ir Tautinis Lenkų Susivienijimas (Polish National Alliance). Lenkų žingsnis pasiskatino Tautinę Čekoslovakų Tarybą (Czechoslovak National Council) bei panašias serbų ir ukrainiečių grupes įmintis protesto akcijos.

Lenkų žurnalas cituoja ir kitų įtakingų asmenų pasisakymus prieš propagandinį filmą. Harvardo universiteto Rusijos tyrimo centro darbuotojas dr. Boris Segal pabrėžė, kad „Nežinomas karas“ yra „milijonų Raudonosios Armijos nužudytų žmonių žėdėdams“. David Roth, JAV vilturvakarių žydų tarybos veikėjas, filmų seriją apibūdino kaip „etninę dėmę“ — rodomas melas apie Rytų Europos kraštus, kai taikomas Rytų Europos etninių palikimas.

Protesto akcijoje artimai bendradarbiauja Amerikos lietuvių ir lenkų organizacijos. Lenkų Politinės Akcijos Komiteto (Polish Political Action Committee) pirmininkas Jan Lorys savo protesto laiške National Education Association vadovui McGuire išreiškė Amerikos lenkų pasipiktinimą, kad Lietuva, Latvija ir Estija filme nėra traktuojamos kaip nepriklausomos valstybės.

SOLIDARUMO UNIJA PAĖMĖ SPAUSTUVES

VARŠUVA, Lenkija. — Trečiadienio rytą Solidarumo unija perėmė visas Lenkijos spaustuves ir sustabdė visus laikraščius. Lenkijos vyriausybė prašė leisti išeiti komunistų partijos organui, bet streikuojantieji darbininkai atsisakė jį išleisti. Partijos vadovybė tvirtino, kad toks žingsnis yra politinis žingsnis, nes jis neleidžia partijai informuoti gyventojus apie svarbius nutarimus. Darbininkai atsisakė išleisti komunistų partijos laikraštį.

Tada vyriausybė nutarė įpareigoti kariuomenės spaustuve atmušti svarbiausius įvykius ir panaudoti kariuomenės sunkvežimius išvežioti. Unija nutarė reikalą apsarstyti.

PAKĖLĖ ALGAS

ONTARIO, Can. — Spauda labai šaltai sutiko algų padidinimą Ontario parlamentarams ir vyriausybės nariams, nes jis vidutiniškai siekia net 23%. Algų padidinimą paruošia tam tikslui komisija. Pernai premjero W. Davis alga buvo padidinta 9,9%, o parlamentarų — 8,3%. Ta komisija šįmet parlamento algas pasiūlė pakelti nuo \$24.500 iki \$30.000, bet premjero W. Davis vyriausybė prie šio pakėlimo pridėjo ir neapmokėtiną \$8.000 sumos padidinimą iki \$10.000. Tai bene labiausiai suerzino provincijos gyventojus, kuriems paskutinis biudžetas padidino Ontario pajamų mokestį iki 50% federacinio pajamų mokesčio.

Kiekvienam kyla klausimas: jeigu mes turime daugiau mokėti, kodėl privilegija šioje srityje padidinama parlamentarams? Kritiškai buvo sutiktas premjero W. Davis algos pakėlimas 15,8% — nuo \$68.000 iki \$79.000, opozicijos vado S. Smith 17% — nuo \$57.000 iki \$67.000, socialistų vado M. Cassidy, 26,4% — nuo \$42.000 iki \$53.000, ir t.t.

mos kaip nepriklausomos valstybės. (Elta)

PASTOVESNĖS NAFTOS KAINOS

ZENEVA, Šveicarija. — Šveicarijoje vyksta 13 OPEC kraštų, eksportuojančių naftą, konferencija. Iki šiol nepavyko sumažinti naftos kainų, bet jos liko pakeltos tik du dolerius už statinaitę.

Saudi Arabijos naftos ministris šeichas Ahmed Zaki Yamani pareiškė, kad sutinka eksportuoti už 34 dolerius naftos statinaitę, jei kiti kraštai sutiks su šiomis sąlygomis. Jis norėtų, kad naftos kainos būtų išaldytos. Tačiau Venecuelos naftos ministris Humberto Halderon Berti pareiškė, kad jo valdžia nesutiks imti mažiau kaip \$36 už naftos statinaitę. Dauguma valstybių palaiko Venecuelos kainą. Tačiau šeichas Yamani tvirtai laikosi \$34 kainos, kurią nori išaldyti.

Libija ir kitos Afrikos valstybės dabar už eksportuojamą naftos statinaitę ima apie \$40, tačiau Libijos naftos ministris Abdussalam Mohammed Zagaro rodo nuolaidumą.

IZDO GLOBĖJAI AISKINSIS TEISME

WASHINGTON, D.C. — Vežikų unija pasisamdė geriausius advokatus, kad buvusieji vežikų unijos pensijų fondo izdo globėjai neturėtų eiti teisman, bet advokatai tikrai gerai pasišienavo, bet nieko nepadarė.

Dabar galutinai paaiškėjo, kad 17 pensijų fondo izdo globėjų turės eiti teisman. Paaiškėjo, kad už pensijų fondo pinigų jie nusipirko kelis sklypus žemės, Liudininkai tvirtina, kad žemė gera, o pinigai gali būti saugūs, bet tikrovė buvo kitokia. Žemė nieko verta, o pinigai sulindo į izdo globėjų kišenes. Planas buvo gerai aptartas, bet buvę izdo globėjai buvo sutesni, negu daugelis vežikų manė. Dabar kalėjimas gali tapti eiti ir nekaltiems vežikams.

— Muzikui Adrian Gola iš Chicago viešbučio pavogė 18-tą šimtmečio smuiką, vertą 40,000 dolerių. Jei vagys gražintų, tai duotų \$1,000.

— JAV karo vadovybė nenori, kad dėl numušto Libijos lėktuvo nuotaika dar labiau įsitemptų.

RUSŲ MIGAS PRIKLAUSĖ LIBIJOS KARO AVIACIJAI

RUSŲ LĖKTUVUI BUVO PASAKYTA, KAD NEARTĖTŲ PRIE JAV KARO LAIVO

RTA PAKĖLĖ KAINAS, SUMAZINO PATARNAVIMUS

Nuo spalio 1 d. Illinois RTA padidina važiavimo kainą ir sumažina patarnavimus šiose apskrityse:

- Lake apskr. pakeliamos kainos už bilietus 20-25% ir sumažinamas patarnavimas 15-20%;
- McHenry — kainos pakeliamos 100%, o patarnavimas sumažinamas 50-55%;
- Will — kainos pakeliamos 150%, patarnavimas sumažinamas iki 35%;
- Lake ir Kane apskrityse kainos nepakeltos, nes jos rišasi su pakėlimais kitose apskrityse.
- Cook apskrityje kainos pakeltos apie 75% praėjusio mėnesio.

— JAV perleido bilijoną dolerių tarptautiniams teismui, kad nutartų, ar jie pinigą priklauso Irano valdžiai ar pinigų savininkams.

— Sovietai turi 125 karo mokymų ir 16 karo akademijų.

BANDYS ISTIRTI KOMETOS UODEGĄ

WASHINGTON, D.C. — 1986 metais pro žemę praeis amerikiečių vadinama Talley kometa. Erdvė tyrinėjantieji mokslininkai planuoja pasiųsti į erdvę specialiai suplanuotą erdvėlaivį, kad jis 1986 metais paimtų erdvėlaivį dalį kometos.

Visa bėda, kad tas erdvėlaivis galės grįžti į žemę tik už kokių 6 metų. Nežinia, ar per tuos metus kometa uodegos medžiagą pajėgs išlaikyti nepasikeitusi.

Antras klausimas, ar prezidentas Reaganas sutiks išleisti 2 milijonų dolerių erdvėlaivui ir visiems apskaičiavimams padaryti.



Halley kometa

ROMA, Italija. — Du Amerikos karo lėktuvai trečiadienio rytą numušė Sovietų žvalgybinį lėktuvą — Migą, — praneša Amerikos radijo stotys.

Paaiškėjo, kad Sovietų žvalgybinis karo lėktuvas priklausė Libijos karo aviacijai. Susirėmimas įvyko 200 mylių atstume nuo Libijos krantų.

Sovietų Migas artėjo prie Amerikos karo laivo, stovinčio Viduržemio jūros tarptautiniuose vandenyse. Pakilę du Amerikos karo lėktuvai pasiekė Libijos lėktuvą ir kapitoną perspėjo, kad jis nebandytų artėti prie Viduržemio jūros manevruojančio Amerikos karo laivo.

Libijos lakūnas nekreipė į tai jokio dėmesio. Kada priartėjo du Amerikos lėktuvai, tai jie pakartojo įsakymą neartėti prie Amerikos karo laivo. Migas, vietoj atsakymo, paleido šūvis į Amerikos lėktuvus.

Amerikos lakūnai tuojau paleido kelis šūvius į Migą, kuris tuojau nūrė, pasisuko pietų kryptimi ir nuskrido. Vėliau lėktuvas įkrito į jūrą. Amerikiečiai nežino, koks likimas lakūno ar tik jo, buvusio sovietiname Migne.

Vėliau paaiškėjo, kad Sovietų Migas tikrai priklausė Libijos karo aviacijai. Visiems žinoma, kad Libijos aviacija naudoja rusų statomus Migus. Sovietų karo laivai naudoja Libijos uostus, o Sovietų lakūnai naudoja Libijos aviacijos bazines.

Prieš tris metus Libijos tankai buvo peržengę Egipto sieną ir bandė prijungti prie Libijos didąją dalį Egipto pasienio. Prezidentas Sadatas sutraukė Libijos pasienin stipresnes jėgas, sunaikino įsiveržusius Libijos tankus ir karius išvydė iš Egipto žemės.

Bet prieš tai prez. Sadatas įsėkė savo lakūnams sunaikinti Libijos aviaciją ir iškelti į padanges Libijos gilumoje stovėjusius tris didžiulius Sovietų lėktuvus. Nuo to laiko Libija nustojo veržtis į Egiptą.

Bijoma, kad Libijos lėktuvo numušimas dar labiau įsitemptų santykių Artimuose Rytuose ir rytinėje Viduržemio jūros dalyje.

— Izraelis tarptautinės komisijos kontroliuoti jų atominį reaktorių neįsileidžia, bet reikalauja, kad arabų valstybės įsileistų.

— Sovietų Rusijoje yra 12 psichiatrinų ligoninių, kurias tiesiogiai kontroliuoja saugumas.

— Europiečiai nenorėtų, kad JAV naudotų neutrono bombą rusų tankams sustabdyti.

— Vilniuje išleista propagandinė knyga, kurioje sudėtos visos nuvažiuosios bendradarbių svarbesnės kalbos.

BEVERLY SHORES, IND.



VEROS IR ANTANO BRASHY VEDYBINIO
GYVENIMO 50 METŲ JUBILIEJUS

S.m. birželio mėn. 27 dieną gyvenantį kun. Petrą Katauską, 7 val. vak. Vera ir Antanas Brashy atšventė garbingą 50 metų vedybinio gyvenimo aukštinę sukaktį. Šventė ir sukaktuvinių pagerbimo pokylis įvyko ponų Jonynų sode, gražiai papuoštoje salėje.

6:30 val. vak. atvyko ponai Brashy ir salę, kur buvo sutikti lietuvišku maršu — „Gaudžia trimitai“ — stereo muzika. Tuoj prigužėjo pilna salė jų giminių ir kviestų svečių: iš Wisconsin, Arkansas, Chicago, Indiana, ir jų anūkė iš Iova.

Visi pakilioj nuotaikoj sveikino sukaktuvinius ir dalinosi išpuoštais prie kilniais gerimais apstatyto baro. Sukaktuvinių pokylį — vaises pravėdė Antano Brashy krikšto sūnus dr. Morkūnas iš Chicago, pasveikindamas sukaktuvinius, dvasiškius, gimines ir svečius.

Prieš vakarienę sukalbėti malda pakvietė dr. kun. Urbona, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, iš Gary, Ind. O sukaktuvinių pagerbimų prisipildė šampano stiklus ir sugiedoti Ilgiausių metų — seną Beverly Shores gyventoją inž. Eugenijų Bartkų.

Stalai apkrauti įvairiausiu maistu ir kilniais gerimais, taip, kaip visuomet būna pas p.p. Jonynus. Svečiai pradeda įsiliskinti, o stikluokai — garsiau skambėti. Svečiams kava ir kilniuosius gėrimus gurknojant, Vera Brashy, pasipuošusi aukso spalvos ilga sukniua, priejusi prie kiekvieno svečių stalo sveikinasi ir nuoširdžiai dėkojo už jų dalyvavimą.

Po vakarienės vėl malome dr. Morkūną prie garbės stalo. Jis apibūdino Veros ir Antano 50 metų vedybinio gyvenimo nueitą kelią ir supažindino svečius su anūke Margaret Lynn Brashy, iš Iova valstijos.

Visi Brashy svečiai, kurių buvo virš šimto, vaišių metu buvo pakilioj nuotaikoj, laukdami tolimesnės sukaktuvinių pokyliaus eigos.

Prasideda sveikinimai. Daklaras Morkūnas, pažvelgęs į sąrašą, pakviečia Beverly Shores

Vera ir Antanas Brashy nuoširdžiai padėkojo giminiams, svečiams, sveikintojams ir visiems tiems, kurie įteikė dovanas.

Sukaktuvinių pagerbimui skirtą valsą „Mūsų sielų šandien šventė“, palydint stereo muzikos garsais, pirmieji pradėjo šokti jubilatai. Tuoj į šoki įsijungė ir svečiai.

Vaišės tęsėsi ligi vėlyvos nakties.
K. Pocius

KAI NETURI VAIKŲ

Dirbant su radioaktyviomis medžiagomis, reikia būti atsargiems. Bet ką daryti, kai laboratorija neturi gerų apsaugos priemonių? Žinoma, galima dirbti tik su guminėmis pirštinėmis, kaip darė vokiečių chemikas Otas Henigmaitis (1878-1945) ir jo asistentas.

Kai Henigmaitis priminė, kad darbas tokiomis sąlygomis greisia sveikatai, o pirmiausia — lytinėms liaukoms, mokslininkas atkirtė:

— Ką jau, aš ir taip neturiu vaikų, o asistentui užteks tų kuriuos turi.

VYČIAI SENJORAI POSEDŽIAUJA

Rugpjūčio 15 d. 3 val. susirinkimo apšvarstyti besitariančio pikniko reikalai. Piknikas bus rugpjūčio 6 d. 12 val. Vyčių salėje. Pirmininkas V. Brazas malda į Šv. Kazimierų pradėjo susirinkimą. Perskaitė dienotvarkę. Priimta be pakeitimų. Sekretorius perskaitė praėjo susirinkimo protokolą. Priimtas.

Aptarus busimo pikniko menū nustatymą, eita prie komisijos garinkimo, aptartas produktų supirkimas. Komisijai pasižadėjo padėti Vyčių salės ir baro vedėjas.

Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti, paremti garbingą Vyčių organizaciją, kuri šiemet švenčia 68 metų jubiliejų. Atsineškite su savimi fantų loterijai.

Mirus dvasios vadui kun. Čiūkui, praėjime susirinkime išrinkome kun. F. Kirelį. Dar nepakviestas.

Ponia A. Gabalienė išvyksta į Vyčių seimą, kuris įvyks rugpjūčio 19-23 dienomis Scrantone. Pittstono, Forest ir Scrantono vyčiai rūpinasi jo organizavimu.

Susirinkimas baigtas malda. Pirm. V. Brazas išvyksta į Lajos ligoninę operacijai. Linkėjome jam Dievo palaimos.

K. Paulius

— Ispanijos teismuose yra virš pusės milijono skrybių bylų.

• 1930 m. buvo suruošti pirmieji Kūno lavinimo medicinos kontrolės kursai. Jie vyko Vytauto Didžiojo karininkų kursų būstinėje nuo balandžio 23 d. iki gegužės 8 d. Kursuose dalyvavo 21 karo gydytojas ir 12 įvairių medicinos darbuotojų. Vadovavo plk. S. Dirmantas.

PROTESTUOJU



BIRUTE KEMEZAITE

1981 m. rugpjūčio 8-10 d., mano straipsnio „Ko kiti nepasitebėjo“ baigiamąją dalį „Naujienu“ redakcija interpe savo pastabas. Jeigu redakcija ryšium su mano straipsniu turėjo ką pasakyti, galėjo tai padaryti straipsniui pasibaigus — atskirai, bet neskaldyti mano straipsnio minčių neleistinu įsibrovimu į jo vidų.

„Naujienu“ redakcijos interptos pastabos yra perdėm netikslios. Rašoma: „Patyrimė, kad kubiečiai ir afganistaniečiai atnešė savo vėliavas į Daley aikštę ir pastatė į nurodytas vietas“.

Daley aikštėje nebuvo jokių įtaisų, kur būtų buvę galima įstatyti vėliavas ir jas palikus nueiti. Tokios nurodytos pavergtų tautų vėliavoms vietos buvo tiktais estradoje (paaukštintime).

Į estradą tautos sunesant savo vėliavas, po Afganistano ir Kubos vėliavomis, kaip rašiau savo straipsnyje, žygiavo lietuvės apsisitačiusios tautiniais drabužiais. Pavyzdžiui, Kubos vėliavą į estradą nešė ne kubiečiai, kaip rašiau, bet Delfina Tricėnė, o ją lydėjo kita lietuvė taip pat apsisitačiusi tautiniu drabužiu. Nei vienas kubietis su jomis nežygiavo. Gal būtų kubiečiai savo vėliavą atgabenę į Daley aikštę ir perdavę toms ponoms, bet į estradą patys jos nenešė ir į nurodytą vietą paaukštintime nepastatė.

Juokingai skamba ir toks aiš-

kinimas, kad afganistaniečiai ir kubiečiai negalėdami pakęsti die nos karščio išėjo ieškoti pavėsio ir negrįžo, todėl lietuvės išnešė jų vėliavas. Aš rašiau tik apie įnešimą tų vėliavų į estradą, o ne apie išnešimą, nes kas ką nešė Pavergtų Tautų demonstracijai pasibaigus, nėra svarbu. Be to, kubiečiai juk gyvena susispietę karščiausiam JAV klimatem: Miami ir Los Angeles, kaip tad jie gali pernešti tą karštį tenai?

Redakcija pastabas šitaip užbaigia: „Lietuvaitės Pavergtų Tautų demonstracijos metu atliko savo pareigą. Už pasitikejimą nedera jų įtarinėti“.

Ar tai lietuvių pareiga Pavergtų Tautų demonstracijoje yra atstovauti ne savo tautai bet, svetimoms tautoms? Labai gaila ir skaudu, kad lietuviams labiau pasitikeiti gali svetimtaučiai savo naudai, negu savieji Lietuvos naudai, o dėl įtarinėjimo... Jeigu pranešėja nepaaiškino kodėl lietuvės žygiavo po svetimomis vėliavomis, tai žiūrovai turėjo pilną teisę spėlioti ir pasidaryti savo išvadas. Daugiau parodytis ateitis...

P.S. Redakcija turi teisę padaryti pastabas rašinio viduryje arba paibaigoje. Ji turi teisę braukti netiesę. Kemezaite's kebliau klausimu rytoj spausdinsime kitos liudininkės pareiškimą.
N. Red.

Katė ir Lakštingala

Katė lakštingalą pagavo, Ileidus į ją savo nagus. Ji girdėt jos balsą pageidavo, Kol ji dar gyva bus. Katė pasakė: „Lakštute miela, Tu mano siela, Girdejau, kad tavo dainų visi laukia Ir tave į žymybių eiles įtraukia, Kad tavo žavių dainų Negal užmiršti visi gyventojai miškų. Norėčiau aš pati tave išgirsti. Tu nebijok; noriu tavo draugu pavirsti. Aš tave suvalgyti visai ir nemanau; Tik pagiedok man, gražiuoju aš prašau. Tuomet į pievas ir miškus tave išleisiu, O jei ne, taves aš nepaleisiu“. Tuo tarpu lakštutė nuo smūgio vos tik atsigavo Ir katės naguos beveik jau nealsavo. Katė ją ragino: „Na, kūmūte, Pagiedok man nors minutę“. Bet giesmininkė tik cypti sugebėjo. „Ar tai toks cyptimas visus miškus žavėjo?“ Katė su panieka priekaištavo. „Kurgi ta jėga ir žavumas tavo? Taip prikliai cypti gal ir mūs vaikai. Na, matau, kad giedojime tu nenusimanai. Pažiūrėsiu, kaip mano pilve tu užgiedosi“. Ir nabagė mirė katės nastruos.

Visiems aišku, kad katės naguos Nei viens paukščiukas gerai nepagiedos.

M. GELŽINIS

IEVOS SIMONAITYTĖS LITERARINĖ-POLITINĖ KŪRYBA

(Tęsinys)

Be to, vienas 15.000 egz. laidos maskolių žurnalas Maskvoje 1955 m. atspausdino „Pikčiurnienę“ rusų kalba. Kitas žurnalas — „Sovietskaja Literatura“ — leido ją anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir lenkų kalbomis.

1956 — VILIUS KARALIUS. Romanas.

Išėjo perredaguota pirmoji dalis, atskirai, tiražas — 15.000. Tais pačiais 1956 metais išėjo ir antrąji dalis atskirai, tiražas — 15.000.

1967 m. išėjo pirmą ir antrą dalis apjungta viename tome; tiražas — 25.000. 1970 m. vėl išėjo pirmą ir antrą dalis vienoje knygoje; tiražas — 30.000.

1958 — Romanas „Vilius Karalius“ premijuojamas 25.000 rublių komunistų Lietuvos valstybine literatūros premija.

1958 — IEVOS SIMONAITYTĖS RAŠTAI. Šeši tomai.

Visi šeši tomai buvo leidžiami po 15.000 tiražo kiekvienas.

I t. — Aukštųjų Simonų likimas 417 p.
II t. — Pavasarių Androjo ir Be Tėvo 470 p.
III t. — Pikčiurnienė 306 p.
IV t. — Vilius Karalius. Pirmą dalis 397 p.
V t. — Vilius Karalius. Antrą dalis 448 p.
VI t. — Apsakymai 436 p.
20 apysakų, pastabų ir „Raštų“
1 iki 6 tomo žodynėlis.

AUTOBIOGRAFINĖ TRILOGIJA

1960 — „...o buvo taip“ 376 p.
1962 — „Ne ta pastogė“ 408 p.
1965 — „Nebaigta knyga“ 428 p.
1977 m. visos trys knygos buvo apjungtos į vieną tomą ir išėjo „...o buvo taip“ vardu, 30.000 tiražu.
1968 — GRETIMOS ISTORIJĖS. Memuarinių pasakojimų knyga. 130 pusl., tiražas — 15.000.
1971 — PASKUTINIS KŪNELIO KELIONĖ. Romanas. 274 pusl.; tiražas — 25.000.

Simonaitytė planavo dar dvi knygi parašyti. Kiek teko nugirsti, vienoje ji norėjusi mūsų evangeliskus kunigus apibūdinti, antrąją ji ketino „Seno gyvenimo nuotraukas“ pavadinti ir buvo užsimojusi aprašyti vokiškų dvarininkų, gyvenusių Klaipėdos krašte, gyvenimą. Į jos apimtį turėjo įeiti apysakos „Bertė Mertinėnė“, „Muršteinas“, „Piemenukai“ ir „Maldos“ (Raštai VI — Apsakymai — p. 378/435). Bet prie to ji nebeprėjo.

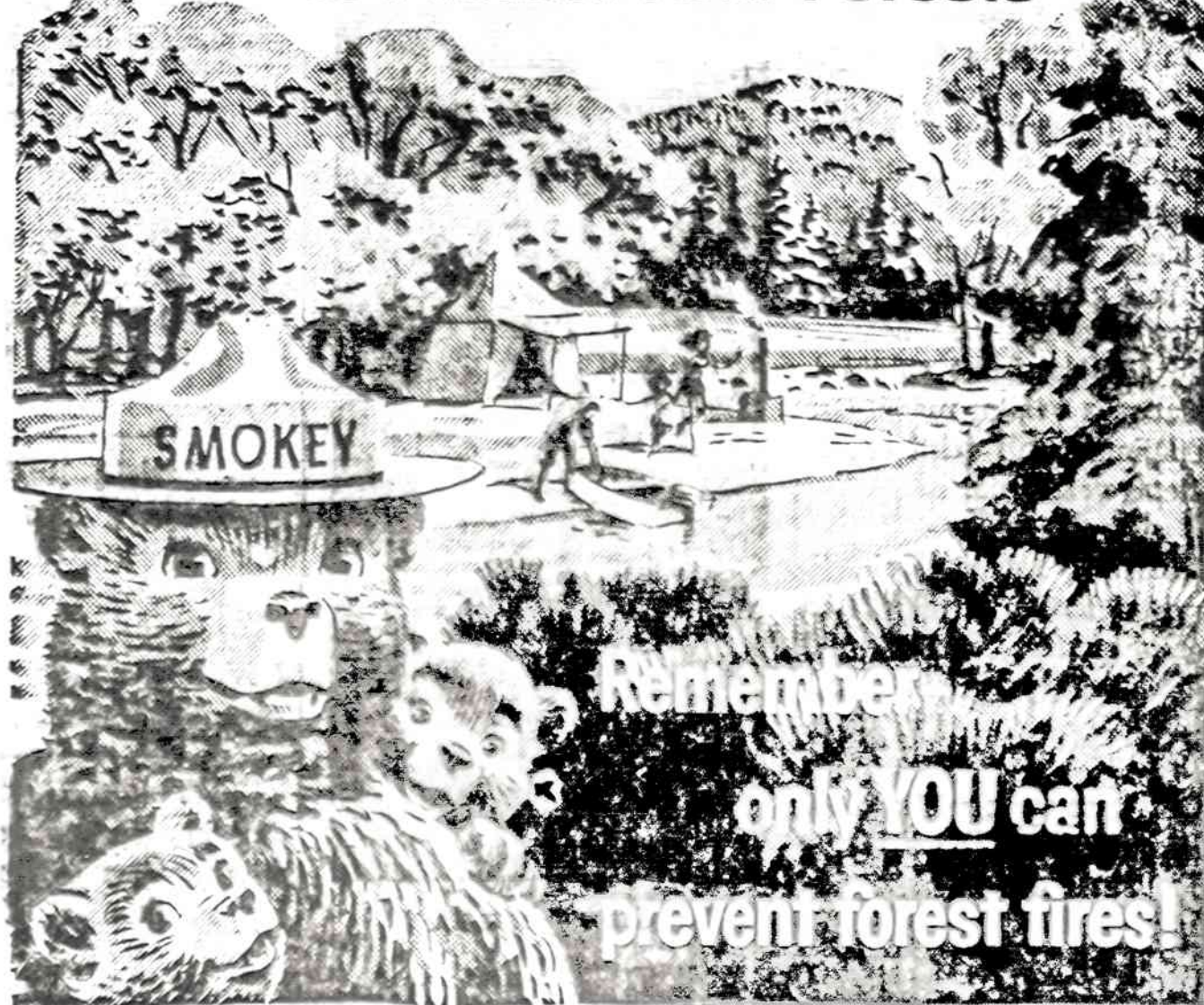
3. IEVA SIMONAITYTĖ, TAUTISKAI NUSISTACIUSI MAŽOSIOS LIETUVOS RASYTOJA?

Lietuvos nepriklausomybės laikais Ieva Simonaitytė parašė tris veikalus. Berengdama pirmąją Mažosios Lietuvos buities romano Aukštųjų Simonų likimo leidimą, ji turėjo reikalo su švietimo Ministerijos Knygų leidimo komisijos pirmininku Liūdu Gira. Pastarasis atsinešė į autore' labai teigiamai, išskėlė jos manuskriptą į „Sedevrus“ ir daug prisidėjo, kad ji laimėjo pirmąją Lietuvos valstybinę literatūros premiją. Bet vos Simonaitytė pasiėmė trofėjos pinigų, kai Knygų leidimo komisijos pirmininkas J. Tūbelis apie Girus naująjį švepliojamais sveikinimais ir ateities pažadais mokojo iš jos pasiskolinti beveik visus kaip tik gautus pinigus. Tada jis visą „paskolą“ su draugais ir draugėmis prailavojo ir pragerė iki paskutinio cento.

Kai atėjo „paskolos“ grąžinimo diena ir Simonaitytė atvyko į Knygų leidimo komisijos patalpas atsiimti pinigų, Liūdo Girus nebuvo. Kiek kartų ji ir begrįžo į Ministeriją — pirmininko vis ir vėl neradavo. Kuomet ji įeidavo pro priekaines, jis išeidavo pro užpakalines duris. Galų gale atkakloji lankytoja pradėjo savo reikalą pasakoti įstaigos tarnautojams. Šitie buvo šokiruoti Simonaitytės naivumu, jos nežinojimu, kad jų šefas yra pirmas Lietuvos girtuoklis ir dažnas aferistas. Įdavus jam kartą pinigų, nebesą nė mažiausios vilties jų beatgauti. Iš tarnautojų išgirdo vyriausybės narių, išgirdo ir ministerijos pirmininkas J. Tūbelis apie Girus naująjį „pokštą“. Tūbelis, vienas gabiausių Europos finansų valdytojų, išlaikęs Lietuvos litą tarptautinėje finansų rinkoje pilnoje aukštumoje, nepaprastai taupus žmogus, nežinia ko paveiktas, išmoko literatūros laureatei jos pratraldytą premiją antrą kartą.

(Bus daugiau)

There are so Many Reasons to Protect Your Forests



Remember
only YOU can
prevent forest fires!

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas diėnas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTŲ KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpuošiai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti pastų, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60604

VLADAS PUTVYS IS ARTI

(Tęsinys)



Vladas Putvytis

Nežiūrint Putvio augštos kilmės ir augstų pareigų Šaulių Sąjungoje, jis buvo netik kuklus savo elgesiu su kitais žmonėmis bet ir šimtaprocentinis demokratas.

Atsimenu, kartą atlikęs tarnybines pareigas, beldžiuosi į Putvio kabineto duris. Niekas neatsiliepia. Manau, gal kur nors dar rašinėje su kuo kalbasi. Dar beldžiuosi. Palaukiau kiek, pasikū einu į kabiną. Jis sėdėjo. Sušitkęs kažkokį šaulį, klausiu:

— Ar Putvinskis jau išėjo namo?

— Ne, šiandien jo eilė budėti prie telefono.

— Ar ir Sąjungos viršininkas privalo budėti prie telefono? — nustebęs paklausiau.

— Pas mus visi iš eilės budi. Budi visi tarnautojai, nuo raštininkų iki skyrių viršininkų ir paties Sąjungos viršininko imtinai. Tokia yra Putvinskio valia.

— Pasiškino man tasai šaulys.

Nuėjau į budėtojo kambarį, tikrai radau Putvį besėdintį prie telefono, berūkantį savo riestą pypkelę ir besikaitantį laikraštį. Prisistatydama atraportavau. Išklaušęs raportą stovėdamas, padavė ranką ir pasikvietė atsistoti. Pasiteiravo, ar jau valgiau pietus. Pasakiau, kad ne.

— Eik čia pat į apačią ir pavalgyk. Paskui ateik pas mane. Gerai kad būsi čia, nes šiandien budžių ir jei nieko ypatingo nebūs, nuobodu būti vienam.

Taip ir padariau.

Prašnekejome kelias valandas ir besikeisdami tabaku, prirūkėme gerokai dūmų budinčiojo kambarį.

Staiga suskambo telefonas. Putvytis pakėlė ragelį. Po keleto

pasikeistų žodžių, jis paėmė didelį lapą popieriaus ir pradėjo priiminti ilgiausią šifruotą telefonogramą.

— Iš lenkų fronto... — sušnabzdėjo Putvytis.

Mat tuo metu šauliai kažkur su lenkais kovėsi.

Telefonograma tikrai buvo ilgą ir nesimatę, kada Putvytis baigė ją priiminti. Aš ir pasirūkiau ir laikraštį peržiūrėjau, o šitaip prikūrentame kambaryje užsiorėjau ir miego, juo labiau, kad ir po blogai miegotos nakties traukinyje jaučiausi nepailsėjęs. Matyti tą pastebėjo ir Putvytis Trumpam pertraukęs telefonogramos priėmimą, jis patarė man eiti miegoti į poilsio kambarį.

Nebepamenu, kas man anais laikais buvo prisiminęs, kad Putvytis esą nusigrižęs visai nuo religijos. Bet ir šiuo atveju Putvytis mane sykį nustebino.

Buvo gražus lapkričio (1920 m.) sekmadienio ankstyvas rytas. Saulutė švystelėjo į poilsio kambario langą, kur aš tik padariau kietokoję kariškoje lovoje. Užmerčiau akis ir taip dar norėjosi po karinę anklodę pagulėti. Kažkas pajudino mane už peties. Žiūriu, gi Putvytis žadina mane.

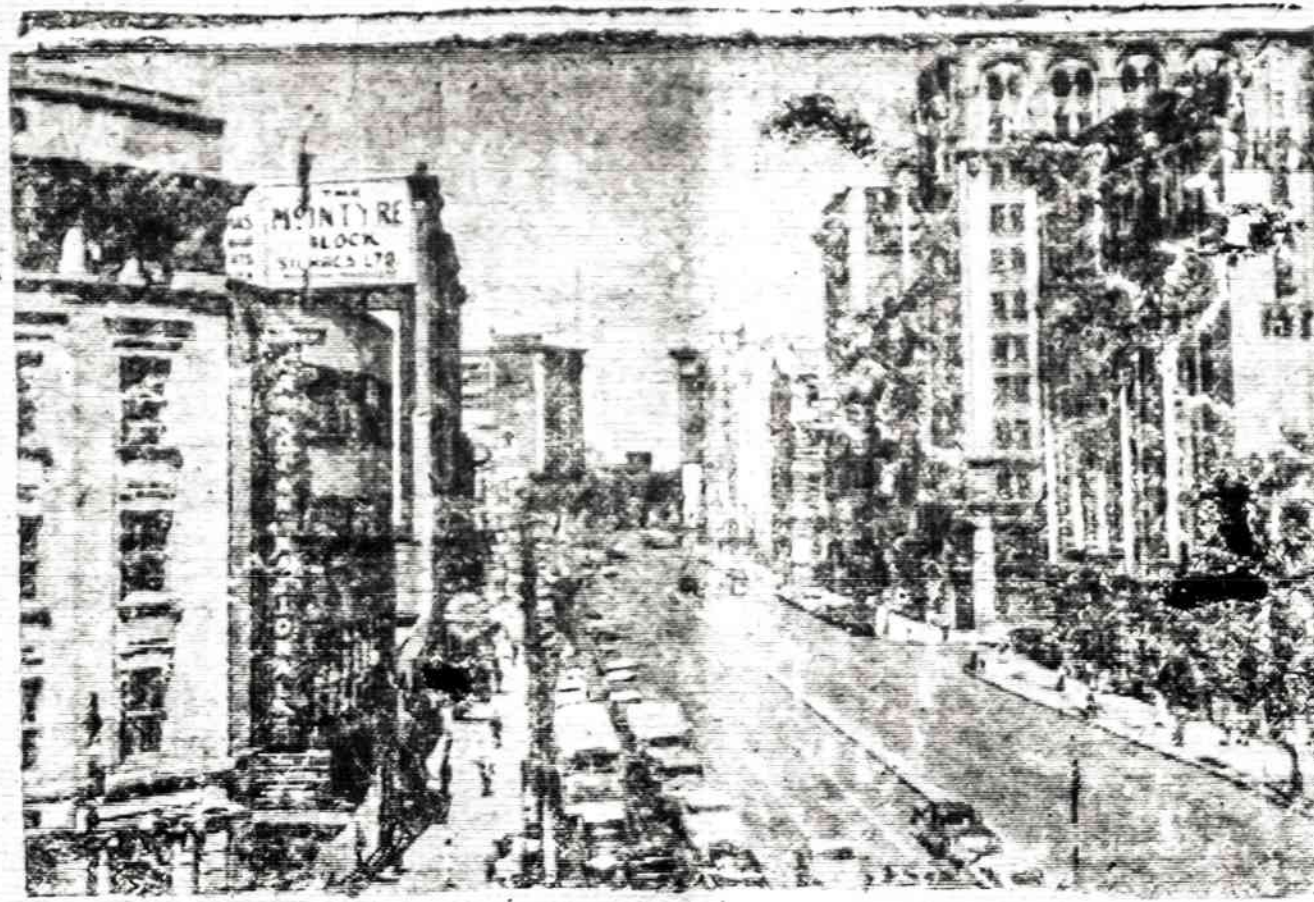
— Ar dar neįsimiegojai? — klausia mane Putvytis. — Juk pramiegosi mišias. Kelkis ir tuoj ateik į mano kambarį, eisime į igulos bažnyčią.

Manau sau, visai kaip mano tėvas, kai būvau mažas berniukas dar, kai pažadindavo kelti sekmadienį eiti mišių išklausti. Pašokau, nusiprausiau ir greitai apsirėngęs nuskubėjau pas Putvį. Jis stovėjo prie lango ir traukė savo pypkelės dūmus, laukdamas mane.

Nuėjome į igulos bažnyčią, kaip tik laiku, tuoj išėjo ir kunigas mišių laikyti. Žmonių buvo mažą bažnyčioje, nes tai nebuvo sumos laikas, o kažkas apie 9 val. ryto. Maldaknygių tiesa, neturėjome, nei jis nei aš, tačiau man buvo įdomu stebėti Putvį, kaip jis susikaupęs, nei nepajudėdamas, sėdė mišias. Per pakylėjimą drauge su manimi priklausė vienu keliu ir palenkė galvą. Tuo momentu pajutau pasipiktinimą kalbomis, kad Putvytis nieko su religija bendro neturi.

Po mišių, valgykloje, abudu išgėrėme dar arbatos ir Putvytis, tą sykį, sakėsi skubęs namo, pasėjimą. Patarė man pasidaryti po Kauną ir vakariniu traukiniu grįžti į Mažeikius.

Tuoj po Kalėdų 1920 m., Kaune buvo šaukiamas pirmas, vi-



Winnipeg miesto centrinė gatvė.

suotinas skyrių (rinktinių) vadovų kelių dienų suvažiavimas, kuris turėjo baigtis jau kitą metų sausio bene 2-ą dieną. Suvažiavime visi. Peržvelgtas buvo visas Šaulių Sąjungos darbas nuo pat įsikūrimo su pranešimais iš vietų, paskaitomis ir diskusijomis ir gana plačiai ir įdomiai darbotvarkė. Gana įdomią paskaitą, atsimenu, paskaitė mums maj. Zaskevičius. Visi pietavome valgykloje. Putvytis tada tikrai buvo labai užimtas ir negalėjo su juo susitikti kaip visados. Bet jis vistiek besibaigiant pietums priėjo prie mane, nepamiršo esanti fotografa. Tą mes ir padarėme. Nuotraukos viršuje buvo užrašas: "Lietuvos Šaulių Sąjungos Skyrių Vadovų suvažiavimas 1920-21 m." Ši nuotrauka Nepriklausomos Lietuvos laikais visa laiką buvo Karo muziejuje, LSS skyriuje. Toliau pat nuotrauką NKVD kratos metu Kaune iš mane atėmė. Bet jei kas skaitas šias eilutes toje nuotraukoje, labai prašau atsiliepti.

"Tremties Trimito" Redaktoriaus vardu. Ši nuotrauka vėliau būtų atspausdinti mūsų spaudos organe, kaip istorinis dokumentas, rodantis anų laikų LSS visą vadovybę.

Darbai darbas, bet nebuvo pamirštas ir Naujųjų Metų sutikimas. Naujuosius Metus su vyko stikliu (jokios degtinės ar alaus!) ir kuklia arbata, bet, vis dėlto, su šokiais (buvo kaulinės šaulės) ir meno programa sutikome Liaudies Namuose, Kaune.

Vėliau teko persikelti į kitą rinktinę. Bet kai tik nuvažiuo-

davau į Kauną, visados privaldavau pasimatyti su Putviu, kaip jis to pats norėjo.

Kažkas tačiau įvyko tarp LSS vadovybės ir Krašto Apsaugos Ministerijos. 1921 ar gal jau 1922 metais, gerai nebeprisimenu, Krašto Apsaugos Ministerija kinai nutraukė Šaulių Sąjungai kreditus. Kelis mėnesius padirbėjau be algos. Bet aš juk turėjau išlaikyti motiną ir jaunąmėtę seserį. Noromis nenoromis turėjau pereiti kiton žinybon dirbti. Vėliau atsidariau Kaune.

Laikui bėgant, Šaulių Sąjunga išaugo į labai stambią organizaciją. Nejučiomis ir ją pateko ir kiek įvairesnio plauko žmonių. Atsirado ir intrijų. To pasekmėje ir toks kantrus ir tolerantiškas žmogus kaip Putvytis, kantrybės pritrūkęs, iš aktyvaus darbo ir iš savo pareigų pasitraukė. Patyrimas, vienas po kito daug jį gerbusių ir juo begaliniai pasitikėjusių žmonių taip pat pasitraukė. Buvo piktas ir skaudus, kad Putvytis, kuris sukurė šią organizaciją, ją išugdė ir neišnaikinamomis raidėmis įrašė Šaulių Sąjungai atlikusias Lietuvos istoriją, turėjo pasitraukti.

Tačiau intrigantai, kas jie būtų, turėjo pasitraukti atgal į savo tamsius urvus ir jų net vardai liko pamiršti. Bet Putvio asmuo negalėjo būti ir niekados nebus pamirštas. Ir štai, vėl jo vardas sužibo kaip skaisčiausias žvaigždė Šaulių Sąjungoje. Putvytis vėl grįžo į savo postą. Prie jo iš naujo vėl prisijungė kiti, senieji ir naujieji šauliai ir šaulės. Darbas vėl virto užvirė.

— Bet, štai kartą važiuojau rytme į autobusą ir darbą pro LSS centrą ir matau ant Šaulių Sąjungos namų balkono juodas gebulo vė-

lavas. Širdis, berods, sustojo momentui ir plukus. Nepaprastas skausmas sudiegė krūtine. Nors niekas nieko ir nepasakė, bet man pasidarė aišku: mirė Putvytis. Darbas tą dieną krito iš rankų ir daug mėnesių praėjo, kol šauliai vėl atgavo nuotakas, tiek buvo visus priblokškusi mūsų organizacijos tėvo mirtis.

Pažvelgus praeitin, prisiminus Putvio asmenybę ir visus jo darbus, kuriuos neįmanoma trumpame rašinyje peržvelgti, tenka pasakyti, kad Putvytis buvo reikalingas dovana lietuvių tautai, Dovana tokia, kurią tautoms Dievas su teikia gal tik po vieną per šimtą metų.

(Iš Kario)

LEOPONAI IR TIPONAI

Japonijoje, netoli Osakos esančio Nišinojimos miesto zoologijos sodo mokslininkai sukryžmavo leopardą su liūtu. Gimė žvėris, pavadintas "leoponu". Šis zoologijos sodas dabar turi penkis "leponus". Pavykęs eksperimentas davė mokslininkams mintį įtraukti į programą ir tigrai. Buvo sukryžiuotas tigras patinas su "leponu" patele. Jeigu bandymas pavyks, tai laukiamas jauniklių, būtų perpus tigras, vienu ketvirtadaliu — leopardas, vienu ketvirtadaliu — liūtas. Šiuos žvėris mokslininkai ketina vadinti "tiponais". Tai bus pirmas pasaulyje tokios rūšies sutvėrimas.

Gimę Japonijoje "leponai" savo išvaizda panašesni į leopardus, negu į liūtus, nors jų kailis kaip liūto, su labai silpnu leopardo riešiniu.

— Krentant kainoms, Meksika sumažino naftos gamybą.

BUVUSIO KAREIVIO ODISEJA

Gimiau ir augau kaime. Iki kariuomenės augau tėviškoje ir dirbau visus ūkio darbus. Pavasarį padirbęs iškeldavau giesmininkams varnėnams inkilėlius, saugodavau gandrąldį, kad padauža gandrūkas neplastelėtų iš lizdo ant žemės; su vėverėliais ankstyvą rytmetinę giesmę traukiau, o rėksnės pėmpės buvo artojo palydovės. Prisiėmėu gražius ir kvepiančius Lietuvos rūgį ir vasarojaus laukus, žiedais pasipuošusias pievas, papievius ir pamiškes. Na, mūsų palangėse kvapniais darželių: vėslūs bijūnus, žalios rūšys, daugiaspalvius jurginus, aukštastiebius gvardikus, apvalapies nasturtas, vargšes našlaites ir dar daug kitokių gėlių.

Man nebuvo lemta ilgai grožėtis gražiąja Lietuvos gamta. 1940 metais kovo 1 dieną buvau pašauktas karinę prievolę atlikti ir paskirtas į Šarvuotų rinktinę, kuri buvo Radviliškis. Iki rusų okupacijos pyliau koją mokamoji kuopoj, o rusams okupavus Lietuvą, rugpjūčio 23 dieną, mes išvežė į Kedainių apskr. aerodromą statyti Radviliškio grąžias, mūrines, keturių aukštų kareivines, turėjome užleisti "iš laisvintojams". Svečiai išvarė šeiminius.

Prie aerodromo nebuvo lengva dirbti, reikėjo sunkiai prakaituoti. Po sunkaus darbo aerodrome, lapkričio 1 d., išvežė į Vilnių ir paskyrė į puskarininkų mokyklą. Ją baigus, 1941 m. gegužės 15 d., išvežė į Varėnos paligoną.

Varėnos paligone patekau taip, kaip į pragarą. Klėmės 5 val. o gulimė 11 val. 30 min. Be karo mokslo mes švietė ir lavino marksizmo-leninizmo paskaitomis ir azijatiška dresūra. Gyvenome apgailėtose sąlygose ir nekulturningų žmonių prieglobis. Valgyti gaudavome sriubos ir žuvies, kurios būdavo tik stambūs kaulai. Viršininkų buvo daug, bet pats niekingiausias buvo, mulas, politrukas Maciūskas. Niekingesnis net ir už rusus. Jis buvo korpo politrukas ir mėgdavo, kad jam reportuotum bėgdamas.

Birželio 22 dieną, jau karui prasidėjus, mes visi šlapi pyleme paradinę rikiuotę, o rusų lėktuvai skraidė ir šaudė iš patrankelių. Po paradinės rikiuotės nuvedė į Merkį maudytis ir

merkė į vandenį, kad atvėstume. Grįžę į palapines radome jas užmaskuotas. Politrukas aiškino, kad vyksta didžiuliai manevrai, o vėliau pranešė, kad 1000 rusų lėktuvų bombardavo Vokietiją.

Iš birželio 22 ir 23 tų naktį, prikėlė mus iš miego ir išvedė Vilniaus link, užimti fronto liniją ir sulaukyti vokiečių armiją. Kiekvienam išdavė po 5 kovos šovinčius, tur būt, tikėtasi, kad su tiek rusiškų šovinių galima sulaukyti vokiečių armiją. Mums žygiuojant per Paluknę vietos gyventojai pašnibždomis pranešė, kad greitai čia bus vokiečiai. Mes lėtiname žingsnius, o politrukas aiškino, kad skubėtume. Jiems atsakėme, kad esame išalkę, ištroškę ir pavargę. Išžygiuojant iš Varėnos paligonės nedavė nei valgyti, nei gerti. Negavome jokių medicininių priemonių, nedavė nei tvarsčių sužeidus apsišiti. Aš pasiėmiau paklodę vietoj tvarsčių, jeigu būtų reikalinga, ją suplėšus apsišiti. Diena buvo nepaprastai karšta ir tvanki, o mes žygiavome visi šlapi; marškiniai žliugo ant mūsų nugarų.

Pavakare, už Paluknės, prie miškelio pasivijo vokiečiai ir prasidėjo kautynės. Po trumpų vokiečių ir rusų kautynių, mus pavėmė ir belaisvė. Vokiečiai vertė mus bėgti ir mes bėgome ką tik pražygiuotų kelių iki Paluknės. Paluknėje radome apie 200 lietuvių belaisvių. Vokiečiai davė vieną džiovintą silkę ir duonos; davinį suvalgė, atsigeriau vandens ir atsiguliau. Rytą visus išvarė į Valkininkus. Pakelį radome daug nušautų lietuvių, iš ūkininkų pasiskolinę kastuvą juos palaidojome. Valkininkuose buvo apie 2000 lietuvių belaisvių. Čia atskyrė politrukus ir nusivėdė. Valkininkuose išbuvoome tris dienas. Vietos ūkininkai yžė vandenį ir girdė mus, ištroškusi. Gailestingumaparo dė vokiečiai, nes dvidešimčiai asmenų davė bonką vyno ir po dešimtį cigarečių.

Iš Valkininkų pasiuntė į Vilnių. Vilniuje patalpino šnipiško kareivinės, čia jau gavome sriubos ir kitokio maisto daugių. Tuoj išdavė ginklus ir pradedo siūsti į sargybą. Petručiavome gavėse, saugojome tilius, sandėlius ir pastatus. Lenkai tės nuvedė į Merkį maudytis ir

(Nukelta į penktą puslapį)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATORA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAIŲ SVENTIS LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkio apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labuvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zosėnko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pašto, pridėti šolery paštomato išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, 8, IL. Thursday, August 20, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARJIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo
9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Sėkmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaipIŠ PRAETIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su K. Jankumi ir prof. K. Būga pas geriausius lietuvių kalbos mokslininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir padarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

BEVERLY SHORES, IND.



VEROS IR ANTANO BRASHY VEDYBINIO
GYVENIMO 50 METŲ JUBILIEJUS

Š.m. birželio mėn. 27 dieną 7 val. vak. Vera ir Antanas Brashy atšventė garbingą 50 metų vedybinio gyvenimo aukštinę sukaktį. Šventė ir sukaktuvinių pagerbimų pokylis įvyko ponų Jonynų sode, gražiai papuoštoje salėse.

6:30 val. vak. atvyko ponai Brashy į salę, kur buvo sutikti lietuvišku maršu — „Gaudžia trimitai“ — stereo muzika. Tuoj prigužėjo pilna salė jų giminių ir kviečių svečių: iš Wisconsin, Arkansas, Chicago, Indiana, ir jų anūkė iš Iowa.

Visi pakilioj nuotaikoj sveikino sukaktuvinius ir dalinosi išpuošiais prie kilniais gėrimais apstatyto baro. Sukaktuvinių pokylį — vaisės pravėdė Antano Brashy krikšto sūnus dr. Morkūnas iš Chicago, pasveikindamas sukaktuvinius, dvasiškius, gimines ir svečius.

Prieš vakariene sukalbėti malda pakvietė dr. kun. Urbona, Sv. Kazimiero parapijos klebonas, iš Gary, Ind. O sukaktuvinių pagerbimui prisipildė šampano stiklus ir sugiedoti Ilgiausių metų — seną Beverly Shores gyventoją inž. Eugenijų Bartkų.

Stalai apkrauti įvairiausiu maistu ir kilniais gėrimais, taip, kaip visuomet būna pas p.p. Jonynus. Svečiai pradeda išlinksiminti, o stikluokai — garsiau skambėti. Svečiams kavą ir kilniuosius gėrimus gerkšnojančiam, Vera Brashy, pasipuošusi auksu spalvos ilga sukni, priėjusi prie kiekvieno svečių stalo sveikinusi ir nuoširdžiai dėkojo už jų dalyvavimą.

Po vakarienos vėl matome dr. Morkūną prie garbės stalo. Jis apibūdino Veros ir Antano 50 metų vedybinio gyvenimo nueitą kelią ir supažindino svečius su anūke Margaret Lynn Brashy. Iš Iowa valstijos.

Visi Brashy svečiai, kurių buvo virš šimto, vaišių metu buvo pakilioj nuotaikoj, laukdami tolimesnės sukaktuvinių pokyliaus eigos.

Prasideda sveikinimai. Daktaras Morkūnas, pažvelgęs į sąrašą, pakviečia Beverly Shores

gyvenantį kun. Petrą Katauską, kuris pasveikino sukaktuvinius jų sukaktuvių proga ir pakvietė daug nuoširdžios laimės sveikatos. Beverly Shores Lietuvių klubo vardu sveikino pirmąninkas inž. Valerijonas Radys, pabrėždamas, kad Vera ir Antanas Brashy yra pirmieji iš Beverly Shores Lietuvių klubo steigėjų ir jo nuolatiniai nariai.

Beverly Shores 18-ojo BALFO skyriaus vardu pirmąninkė Ona Pukaunienė jautriais žodžiais sveikino sukaktuvinius, pabrėždama, kad BALFas yra vienas iš pagrindinių šalpos organizacijų, kurios tikslas yra materialiai padėti vargan patekusiems sesėms ir broliams, esantiems pavergtų Tėvynė, Sibiro taigose, kalinimuose ir koncentracijos stovyklose. O ponai Brashy ir yra vieni iš tų, kurie savo dosnia ranka remia BALFą, užsiimančius kilniais tikslais.

Po gražių sveikinimų ir linkėlinių žodžių, dr. Morkūnas perskaitė raštu gautą sveikinimą su geriausiais linkėjimais „Vera ir Antanui Brashy, jų 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Pasirašė: President Ronald Reagan“.

Perskaitė Prezidento sveikinimo raštą, svečiai atsistojimu pagerbė sukaktuvinius.

Paskutiniu metu sveikintoju dr. Morkūnas pakvietė šias eilutes rašantį. Žinoma, po gražių sveikinimų ir linkėlinių, atrodė, viskas jau buvo išsakyta — palinkėta. Bet gerai pažindamas sukaktuvinius, mėginau ir aš ką nors pasakyti. Ši jų garbinga vedybinio gyvenimo sukaktis, kurią jie švenčia šiandien, tai yra ir neeilinė šventė, nes ji pasižymi nepaprastu savo iškilmingumu. Per penkiasdešimt metų jų išorinė išvaizda truputį pasikeitė, bet nepasikeitė jų širdyse meilė vieno antram.

Seimos sudaro tautą, o darnus šeimų sugyvenimas yra stiprus tautos ir valstybės pagrindas. Tad, ši garbinga Veros ir Antano Brashy 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis tebūna pavyzdžiui kiekvienai šeimai.

Vera ir Antanas Brashy nuoširdžiai padėkojo giminiams, svečiams, sveikintojams ir visiems tiems, kurie įteikė dovanas.

Sukaktuvinių pagerbimui skirtą valgą „Mūsų sielų šandien šventė“, palydint stereo muzikos garsais, pirmieji pradėjo šokti jubilatai. Tuoj į šokių įjungė ir svečiai.

Vaisės tęsėsi ligi vėlyvos nakties.
K. Pocius

KAI NETURI VAIKŲ

Dirbant su radioaktyviomis medžiagomis, reikia būti atsargiems. Bet ką daryti, kai laboratorija neturi gerų apsaugos priemonių? Žinoma, galima dirbti tik su guminėmis pirštinėmis, kaip darė vokiečių chemikas Otas Henigmitas (1878-1945) ir jo asistentas.

Kai Henigmitui priminė, kad darbas tokiais sąlygomis greisia sveikatai, o pirmiausia — lytinėms liaukoms, mokslininkas atkrito:

— Ką jau, aš ir taip neturiu vaikų, o asistentui užteks tų, kuriuos turi.

VYČIAI SENJORAI POSEDZIAUJA

Rugpjūčio 15 d. 3 val. susirinkimo apšvarstyti besitarinčio pikniko reikalai. Piknikas bus rugpjūčio 6 d. 12 val. Vyčių salėje. Pirmąninkas V. Brazas malda į Sv. Kazimierą pradėjo susirinkimą. Perskaitė dienotvarkę. Priimta be pakeitimų. Sekretorius perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Priimtas.

Aptarus busimo pikniko menu nustatymą, eita prie komisijos parinkimo, aptartas produktų supirkimas. Komisijai pasižadėjo padėti Vyčių salės ir baro vedėjas.

Visuomenė prašoma gausiai dalyvauti, paremti garbingą Vyčių organizaciją, kuri šiemet švenčia 68 metų jubiliejų. Atsiųskit su savim fantų loterijai.

Mirus dvasios vadui kun. Ciniui, praėjame susirinkime išrinkome kun. F. Kirelį. Dar nepakviestas.

Ponia A. Gabalienė išvyksta į Vyčių seimą, kuris įvyks rugpjūčio 19-23 dienomis Scrantone. Pittstono, Forest ir Scrantono vyčiai rūpinasi jo organizavimu.

Susirinkimas baigtas malda. Pirm. V. Brazas išvyksta į Lolojos ligoninę operacijai. Linkėjome jam Dievo palaimos.

K. Paulius

— Ispanijos teismuose yra virš pusės milijono skyrybų bylų.

● 1930 m. buvo suručti pirmieji Kūno lavinimo medicinos kontrolės kursai. Jie vyko Vytauto Didžiojo karininkų kursų būstinėje nuo balandžio 23 d. iki gegužės 8 d. Kursuose dalyvavo 21 karo gydytojas ir 12 įvairių medicinos darbuotojų. Vadovavo plk. S. Dirmantas.

PROTESTUOJU



BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

1981 m. rugpjūčio 8-10 d., i mano straipsnio „Ko kiti nepasitebėjo“ baigiamąją dalį „Naujienu“ redakcija interpe savo pastabas. Jeigu redakcija ryšium su mano straipsniu turėjo ką pasakyti, galėjo tai padaryti straipsniui pasibaigus — atskirai, bet neskaldyti mano straipsnio minčių neleistinu įsibrovimu į jo vidų.

„Naujienu“ redakcijos interptos pastabos yra per dūm netikslios. Rašoma: „Patyrėme, kad kubiečiai ir afganistaniečiai atnešė savo vėliavas į Daley aikštę ir pastatė į nurodytas vietas“.

Daley aikštėje nebuvo jokių įrašų, kur būtų buvę galima įstatyti vėliavas ir jas palikus nuveikti. Tokios nurodytos pavergtų tautų vėliavoms vietos buvo tiksliai estradoje (paaukštinime).

Į estradą tautos sunėšant savo vėliavas, po Afganistano ir Kubos vėliavomis, kaip rašiau savo straipsnyje, žygiavo lietuvis apsitaisiusios tautiniais drabužiais. Pavyzdžiui, Kubos vėliavą į estradą nešė ne kubiečiai, kaip N. redakcija teigia, bet Delfina Tricėnė, o ją lydėjo kita lietuvių tautininkė tautininkė su jomis nevygiavo. Gal būtų kubiečiai savo vėliavą atgabeno į Daley aikštę ir perdavė toms ponoms, bet į estradą patys jos nenešė ir į nurodytą vietą paaukštintime nepastatė.

Juokingai skamba ir toks aiškinimas, kad afganistaniečiai ir kubiečiai negalėdami pakelti die nos karščio išėjo ieškoti pavėsio ir negrįžo, todėl lietuvis išnešė jų vėliavas. Aš rašiau tik apie įnešimą tų vėliavų į estradą, o ne apie išnešimą, nes kas ką nešė Pavergtų Tautų demonstracijai pasibaigus, nėra svarbu. Be to, kubiečiai juk gyvena susispietę karščiausiam JAV klimato: Miami ir Los Angeles, kaip tad jie gali pernešti tą karštį tenai?

Redakcija pastabas šitaip užbaigia: „Lietuvaitės Pavergtų Tautų demonstracijos metu atliko savo pareigą. Už pastikėjimą nedera jų įtarinėti“.

Ar tai lietuvių pareiga Pavergtų Tautų demonstracijoje yra atstovauti ne savo tautai bet, svetimoms tautom? Labai gaila ir skaudu, kad lietuvis labiau pasitikėti gali svetimtaučiai savo naudai, negu savičijai Lietuvos naudai, o dėl įtarinėjimo... Jeigu pranešėja nepaaiškino kodėl lietuvis žygiavo po svetimomis vėliavomis, tai žiūrovai turėjo pilną teisę spėlioti ir pasidaryti savo išvadas. Daugiau parodys ateitis...

P.S. Redakcija turi teisę padaryti pastabas rašinio viduryje arba pabaigoje. Ji turi teisę braukti netiesę. Kemežaitės keiliamu klausimu rytoj spausdinsime kitos liudininkės pareiškimą.

N. Red.

M. GELŽINIS

IEVOS SIMONAITYTES LITERARINĖ-POLITINĖ KŪRYBA

(Tęsinys)

Be to, vienas 15.000 egz. laidos maskolių žurnalas Maskvoje 1955 m. atspausdino „Pikčiurnienę“ rusų kalba. Kitas žurnalas — „Sovietskaja Literatura“ — leido ją anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir lenkų kalbomis.

1956 — VILIUS KARALIUS. Romanas.

Išėjo perredaguota pirmoji dalis, atskirai, tiražas — 15.000. Tais pačiais 1956 metais išėjo ir antroji dalis atskirai, tiražas — 15.000.

1967 m. išėjo pirmą ir antrą dalis apjungta viename tome; tiražas — 25.000. 1970 m. vėl išėjo pirmą ir antrą dalis vienoje knygoje; tiražas — 30.000.

1958 — Romanas „Vilius Karalius“ premijuojamas 25.000 rublių komunistų Lietuvos valstybine literatūros premija.

1958 — IEVOS SIMONAITYTES RASTAI. Šeši tomai.

Visi šeši tomai buvo leidžiami po 15.000 tiražo kiekvienas.

I t. — Aukštųjų Simonių likimas 417 p.

II t. — Pavasarių Audroj ir Be Tėvo 470 p.

III t. — Pikčiurnienė 306 p.

IV t. — Vilius Karalius. Pirmą dalis 397 p.

V t. — Vilius Karalius. Antrą dalis 448 p.

VI t. — Apsakymai 436 p.

20 apysakų, pastabų ir „Rastų“

1 iki 6 tomo žodynėlis.

AUTOBIOGRAFINĖ TRILOGIJA

1960 — „...o buvo taip“ 376 p.

1962 — „Ne ta pastogė“ 408 p.

1965 — „Nebaigta knyga“ 428 p.

1977 m. visos trys knygos buvo apjungtos į vieną tomą ir išėjo „...o buvo taip“ vardu, 30.000 tiražu.

1968 — GRETIMOS ISTORIJĖS. Memuarinių pasakojimų knyga. 130 pusl., tiražas — 15.000.

1971 — PASKUTINĖ KUNELIO KELIONE. Romanas.

274 pusl.; tiražas — 25.000.

Simonaitytė planavo dar dvi knygi parašyti. Kiek teko nugirsti, vienoje ji norėjusi mūsų evangeliskus kunigus apibūdinti, antrąją ji ketino „Seno gyvenimo nugrupus“ pavadinti ir buvo užsimojusi aprašyti vokiškų dvarininkų, gyvenusių Klaipėdos krašte, gyvenimą. Į jos apimtį turėjo įeiti apysakos „Bertė Martinienė“, „Mūršteinas“, „Piemenukai“ ir „Maldos“ (Rastai VI — Apsakymai — p. 378/435). Bet prie to ji nebeprėjo.

3. IEVA SIMONAITYTĖ, TAUTISKAI NUSISTACIUSI MAŽOSIOS LIETUVOS RAŠTOJA?

Lietuvos nepriklausomybės laikais Ieva Simonaitytė parašė tris veikalus. Berengdama pirmojo Mažosios Lietuvos buities romano Aukštųjų Simonių likimo leidimą, ji turėjo reikalo su Švietimo Ministerijos Knygų leidimo komisijos pirminku Liūdu Gira. Pastarasis atsisėdė į autore labai teigiamai, iškelė jos manuskriptą į „sedevrus“ ir daug prisidėjo, kad ji laimėjo pirmąją Lietuvos valstybinę literatūros premiją. Bet vos Simonaitytė pasiėmė trofėjos pinigus, kai Knygų leidimo komisijos pirminkas jai prisistatė ir saldžiais liežuviu apšepiojamais sveikinimais ir ateties pažadais mokėjo iš jos pasiskolinti beveik visus kaip tik gautus pinigus. Tada jis visą „paskolą“ su draugais ir draugėmis prailavojo ir pragerė iki paskutinio cento.

Kai atėjo „paskolos“ grąžinimo diena ir Simonaitytė atvyko į Knygų leidimo komisijos patalpas atsitiinti pinigus, Liūdo Girus nebuvo. Kiek kartų ji ir begrįžo į Ministeriją — pirminko vis ir vėl neradavo. Kuomet ji įeidavo pro priešakines, jis išeidavo pro užpakalines duris. Galų gale atkakloji lankytoja pradėjo savo reikalą pasakoti įstaigos tarnautojams. Šitie buvo šokiruoti Simonaitytės naivumu, jos nežinojimu, kad jų šefas yra pirmas Lietuvos girtuoklis ir dažnas aferistas. Idavus jam kartą pinigų, nebėsa nė mažiausios vilties jų beatgauti. Iš tarnautojų išgirdo vyriausybės narių, išgirdo ir ministerijos pirminkas J. Tūbelis apie Girus naująjį „pokštą“. Tūbelis, vienas gabiųjų Europos finansų valdytojų, išlaikęs Lietuvos litą tarptautinėje finansų rinkoje pilnoje aukštumoje, nepaprastai taupus žmogus, nežinia ko paveiktas, išmokėjo literatūros laureatei jos pratraldytą premiją antrą kartą.

(Bus daugiau)

There are so Many Reasons to Protect Your Forests



Katė ir Lakštingala

Katė lakštingalą pagavo, ėleisus į ją savo nagus. Ji girdėt jos balsą pageidavo, Kol ji dar gyva bus. Katė pasakė: „Lakštute miela, Tu mano siela, Girdėjau, kad tavo dainų visi laukia Ir tave į įžymybių eiles įtraukia, Kad tavo žavių dainų Negal užmiršti visi gyventojai miškų. Norėčiau aš pati tave išgirsti. Tu nebijok; noriu tavo draugu pavirsti. Aš tave suvalgyti visai ir nemanau; Tik pagiedok man, gražiuoju aš prašau. Tuomet į pievą ir miškus tave išleisiu, O jei ne, tavęs aš nepaleisiu.“ Tuo tarpu lakštute nuo smūgio vos tik atsigavo Ir katės naguos beveik jau nealsavo. Katė ją ragino: „Na, kumtute, Pagiedok man nors minutę.“ Bet giesmininkė tik cypti sugebėjo. „Ar tai toks cypimas visus miškus žavėjo?“ Katė su panieka priekaištavo. „Kurgi ta jėga ir žavumas tavo? Taip prikliai cypti gal ir mūs vaikai. Na, matau, kad giedojime tu neįsifmanai Pažiūrėsiu, kaip mano pilvė tu užgiedosi.“ Ir nabagė mirė katės nastruos.

Visiems aišku, kad katės naguos Nei viens paukščiukas gerai nepagiedos.

DR. ANTANO J. GUSENO RASTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., Ileidė 1906 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršelais \$4.00
Minkštais viršelais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĀ KULTŪRA — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti pastų, atsintus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1737 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60604

A. VALATKAITIS

VLADAS PUTVYS IŠ ARTI

(Tęsinys)



Vladas Putvyas

Nežiūrint Putvio augštos kilmės ir augstų pareigų Šaulių Sąjungoje, jis buvo netik kuklus savo elgesiu su kitais žmonėmis bet ir šimtaprocentinis demokratas.

Atsimenu, kartą atlikęs tarnybines pareigas, beldžiuosi į Putvio kabineto duris. Niekas neatsiliepė. Manau, gal kur nors dar raštinėje su kuo kalbasi. Dar beldžiuosi. Palaukiau kiek, pasikūlimui ieškoti jo raštinėje. Susitikęs kažkokį šaukį, klausiu: — Ar Putvinskis jau išėjo namo?

— Ne, šiandien jo eilė budėti prie telefono.

— Ar ir Sąjungos viršininkas privalo budėti prie telefono? — nustebęs paklausiau.

— Pas mus visi iš eilės budi. Budi visi tarnautojai, nuo raštinių iki skyrių viršininkų ir paties Sąjungos viršininko imtinai. Tokia yra Putvinskio valia, — paaiškino man tasai šaukis.

Nuėjęs į budėtojo kambarį, tikrai radau Putvį besėdinti prie telefono, berūkanti savo riestą pypkelę ir beskaitanti laikraštį. Prisistatydami atraportavau. Išklaukęs raportą stovėdamas, padavė ranką ir pasikvietė atsistoti. Pasiteiravau, ar jau valgiau.

— Eik čia pat į apačią ir pa- valgyk. Paskui ateik pas mane. Gerai kad būsi čia, nes šiandien budžių ir jei nieko ypatingo nebūs, nuobodu būti vienam.

Taip ir padariau. — Prašėkėjome kelias valandas ir besikeisdami tabaku, prirūkėme gerokai dūmų budinčiojo kambariye.

Staiga suskambėjo telefonas. Putvyas pakėlė ragelį. Po keletos

pasikeistų žodžių, jis paėmė didelį lapą popieriaus ir pradėjo priiminti ilgąsias šifruotas telefonogramas.

— Iš lenkų fronto... — sušabzdėjo Putvyas.

Mat tuo metu šauliai kažkur su lenkais kovėsi.

Telefonograma tikrai buvo ilga ir nesimatė, kada Putvyas baigė ją priiminti. Aš ir pasirūkiau ir laikraštį peržiūrėjau, o šiltai prikūrentame kambariye užsiorėčiau ir miego, juo labiau, kad ir po blogai miegotos nakties traukinyje jaučiausi nepailsėjęs. Matyti tą pastebėjo ir Putvyas Trumpam pertraukęs telefonogramos priėmimą, jis patarė man eiti miegoti į poilsio kambarį.

Nebepamenu, kas man anais laikais buvo prisiminęs, kad Putvyas esą nusigręžęs visai nuo religijos. Bet ir šiuo atveju Putvyas mane sykį nustebino.

Buvo gražus lapkričio (1920 m.) sekmadienio ankstyvas rytas. Saulutė švystelėjo į poilsio kambario langą, kur aš tik paduodau kietokoję kariškoje lovoje. Užmerkiau akis ir taip dar norėjosi po karinę atklodę pagulėti. Kažkas pajudino mane už peties. Žiūriu, gi Putvyas žadina mane.

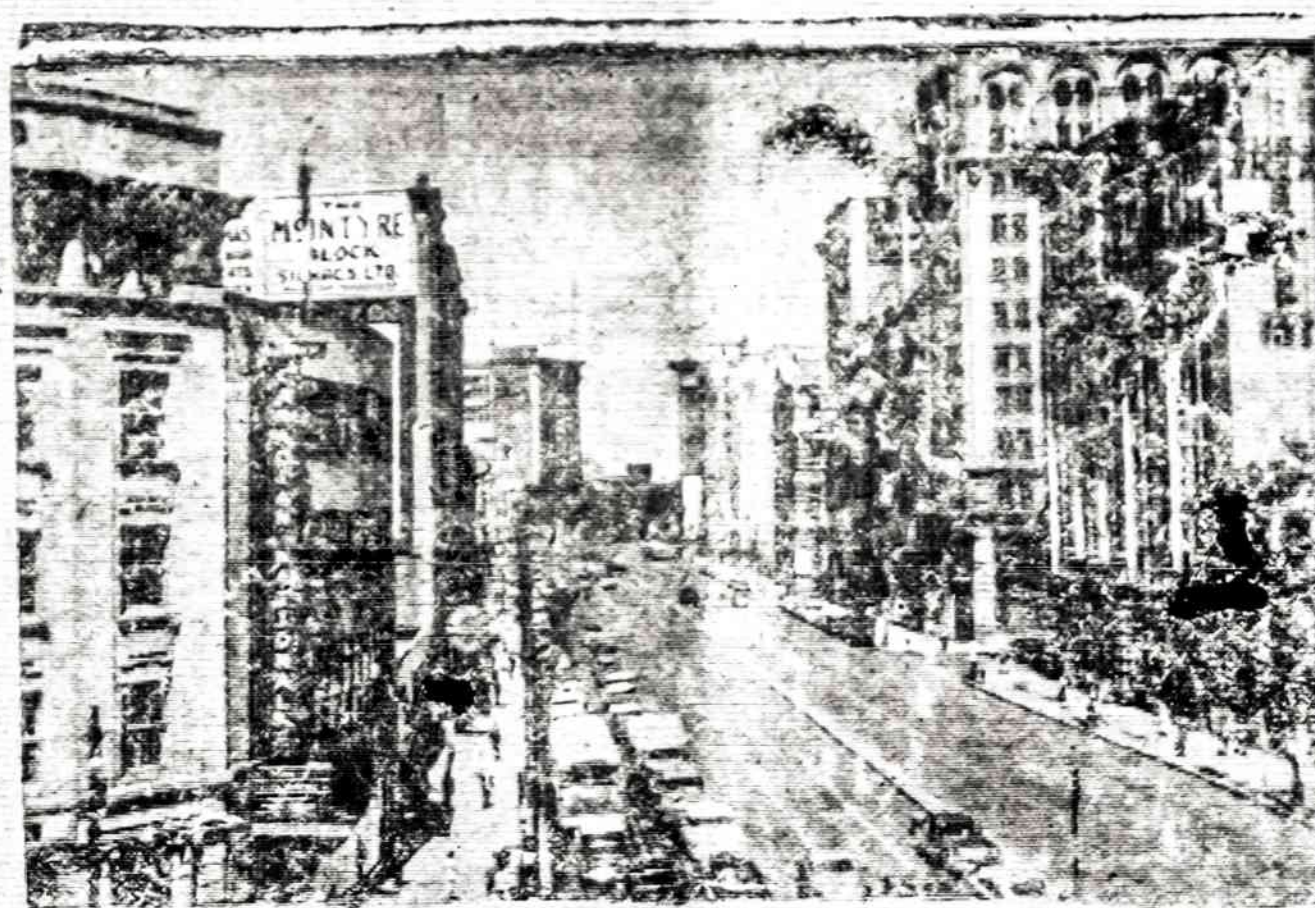
— Ar dar neįsimiegojai? — klausia mane Putvyas. — Juk pramiegiosi mišias. Kelkis ir tuoj ateik į mano kambarį, eisime į Iguos bažnyčią.

Manau sau, visai kaip mano tėvas, kai būvau mažas berniukas dar, kai pažadindavo kelti sekmadienį eiti mišių išklausyti. Pašokau, nusiprausiau ir greitai apsirengęs nuskubėjau pas Putvį. Jis stovėjo prie lango ir brūkštelėjo savo pypkelės dūmus laukdamas mane.

Nuėjome į Iguos bažnyčią kaip tik laikui, tuoj išėjo ir kunigas mišių laikyti. Žmonių buvo mažą bažnyčioje, nes tai nebuvo sumos laikas, o kažkas apie 9 val. ryto. Maldaknygių tiesa, neturėjome, nei jis nei aš. Tačiau man buvo įdomu stebėti Putvį, kaip jis susikaupęs, nei nepajudėdamas, sėdė mišias. Per pakylėjimą drauge su manimi priklausė vienu keliu ir palenkė galvą. Tuo momentu pajutau pasipiktinimą kalbomis, kad Putvyas nieko su religija bendro neturi...

Po mišių, valgykloje, abu išgerėme dar arbatos ir Putvyas tą sykį, sakėsi skubęs namo, pasleimą. Patarė man pasidairyti po Kauną ir vakariniu traukiniu grįžti į Mažeikius.

Tuoj po Kalėdų 1920 m., Kaune buvo šaukiamas pirmas, vi-



Winnipegio miesto centrinė gatvė.

suotinas skyrių (rinktinių) vadų kelių dienų suvažiavimas, kuris turėjo baigtis jau kitų metų sausio bene 2-ą dieną. Suvažiavime visi. Peržvelgtas buvo visas Šaulių Sąjungos darbas nuo pat įsikūrimo su pranešimais iš vietų, paskaitomis ir diskusijomis ir gana plačiai ir įdomiai darbuota. Gana įdomia paskaita, atsimenu, paskaitė mums maj. Zaskėvičius. Visi pietavome valgykloje. Putvyas tada tikrai buvo labai užimtas ir negalėjo su juo susitikti kaip visados. Bet jis vistiek besibaigiant pietums priėjęs prie mane, nepamiršo priminti, kad būtinai ečiau su visa skyrių (rinktinių) vadų ir centro pareigūnų grupe bendrai nusifotografuoti pas netoliese esanti fotografą. Tą mes ir padarėme. Nuotraukos vietoje buvo užrašas: „Lietuvos Šaulių Sąjungos Skyrių Vadų suvažiavimas 1920-21 m.“ Ši nuotrauka Nepriklausomos Lietuvos laikais visą laiką buvo Karo muziejuje, LSS skyriuje. Tokia pat nuotrauka NKVD kratos metu Kaune iš mane atėmė. Bet jei kas skaitas šias eilutes tokią nuotrauką turi, labai prašau atsiųsti.

„Tremties Trimito“ Redaktorius vardu. Ši nuotrauka vėliau būtų atspausdinti mūsų spaudos organe, kaip istorinis dokumentas, rodantis anų laikų LSS visą vadovybę.

Darbai darbas, bet nebuvo pamirštas ir Naujųjų Metų sutikimas. Naujuosius Metus su vyno stiklu (jokios degtinės ar alaus!) ir kuklia arbata, bet, vis dėlto, su šokiais (buvo kauliškės šaulės) ir meno programa sutikome Liaudies Namuose, Kaune.

Vėliau teko persikelti į kitą rinktinę. Bet kai tik nuvažiuo-

davau į Kauną, visados privalėdavau pasimatyti su Putviu, kaip jis to pats norėjo.

Kažkas tačiau įvyko tarp LSS vadovybės ir Krašto Apsaugos Ministerijos. 1921 ar gal jau 1922 metais, gerai nebeprisimenu, Krašto Apsaugos Ministerija laikinai nutraukė Šaulių Sąjungai kreditus. Kelis mėnesius padirbėjau be algos. Bet aš juk turėjau išlaikyti motiną ir jaunamietę seserį. Noromis nenoromis turėjau pereiti kiton žinybon dirbti. Vėliau atsidariau Kaune.

Laikui bėgant, Šaulių Sąjunga išaugo į labai stambią organizaciją. Nejučiomis ir ją pateko ir kiek įvairesnio plauko žmonių. Atsirado ir intrigu. To pasekmėje ir toks kantrus ir tolerantiškas žmogus kaip Putvyas, kantrybės pritrūkęs, iš aktyvaus darbo ir iš savo pareigų pasitraukė. Patyloomis, vienas po kito daug jį gerbusių ir juo begalinai pasitikėjusių žmonių taip pat pasitraukė. Buvo pikta ir skaudu, kad Putvyas, kuris sukurė šią organizaciją, ją išugdė ir neišnaikinamomis raidėmis įrašė Šaulių Sąjungai ir atlikusios Lietuvos istoriją, turėjo pasitraukti.

Tačiau intrigantai, kas jie būtu, turėjo pasitraukti atgal į savo tamsius urvus ir jų net vardai liko pamiršti. Bet Putvio atėjimas į Kauną ir jo vadas sužibo kaip skaisčiausia žvaigždė Šaulių Sąjungoje. Putvyas vėl grįžo į savo postą. Prie jo iš naujo vėl prisijungė kiti, senieji ir naujieji šauliai ir šaulės. Darbas vėl virto užvirė.

— Bet, štai kartą važiuojau rytme į autobusą ir darba pro LSS centrą ir matau ant Šaulių Sąjungos namų balkono juodas gebulo vė sumazi- no naftos gamybą.

lavas. Širdis, berods, sustojo momentui ir plakus. Nepaprastas skaušmas sudiegė krūtine. Nors niekas nieko ir nepasakė, bet man pasidarė aišku: mirė Putvyas. Darbas tą dieną krito iš rankų ir daug mėnesių praėjo, kol šauliai vėl atgavo nuotaiką, tiek buvo visus priblokšusi mūsų organizacijos tėvo mirtis.

Pažvelgus praeitin, prisiminus Putvio asmenybę ir visus jo darbus, kuriuos neįmanoma trumpame rašinyje peržvelgti, tenka pasakyti, kad Putvyas buvo re- ta Apvaizdos dovana Lietuviai tautai, Dovana tokia, kurią tau- toms Dievas su teikia gal tik po vieną per šimtą metų.

(Iš Kario)

LEOPONAI IR TIPONAI

Japonijoje, netoli Osakos esan- čio Nišinojimos miesto zoologijos sodo mokslininkai sukriz- mino leopardą su liūtu. Gimė žvėris, pavadintas „leponu“. Šis zoologijos sodas dabar turi penkis „leponus“. Pavykęs eks- perimentas davė mokslininkams mintį įtraukti į programą ir tig- rą. Buvo sukrizduotas tigras pa- tinas su „leponu“ patele. Jeigu bandymas pavyktų, tai laukiamą jauniklių būtų perpus tigrų, vienu ketvirtadaliu — leopardų, vienu ketvirtadaliu — liū- tai. Šiuos žvėris mokslininkai ke- tina vadinti „tiponais“. Tai bus pirmas pasaulyje tokios rūšies sutvėrimas.

Gimę Japonijoje „leponai“ savo išvaizda panašesni į leopardus, negu į liūtus, nors jų kailis kaip liūto, su labai silpnu leopardo riešiniu.

— Krentant kainoms, Meksika savo išvaizda panašesni į leopardus, negu į liūtus, nors jų kailis kaip liūto, su labai silpnu leopardo riešiniu.

J. GIRDŽIŪNAS

BUVUSIO KAREIVIO ODISEJA

Gimiau ir augau kaime. Iki kariuomenės augau tėviškėje ir dirbau visus ūkio darbus. Pa- vasarį padirbęs iškeldavau gies- mininkams varnėnams inkilė- lius, saugodavau gandrulizdį, kad paduža gandrūkas nepla- telėtų iš lizdo ant žemės; su vie- verėliais ankstyvą rytmetinę giesmę traukiau, o rėksnės pem- pės buvo artojo palydovės. Pri- simenu gražius ir kvepiančius Lietuvos rugių ir vasarojaus laukus, žiedais pasipušušius pie- vas, papievius ir pamiškes. Na- mų palangėse kvapniais darželio gėlės: vėšlius bijūnus, žalias rū- tas, daugiaspalvius jurginus, aukštastiebius gvardikus, apva- lapes nasturtas, vargšes našlai- tės ir dar daug kitokių gėlių.

Man nebuvo lemta ilgai gro- zėtis gražia Lietuva gamta. 1940 metais kovo 1 dieną buvau pašauktas karinę prievolę atlik- ti ir paskirtas į Sarvuočių rinkti- nę, kuri buvo Radviliškis. Iki mūsų palangės kvapniais darželio gėlės: vėšlius bijūnus, žalias rū- tas, daugiaspalvius jurginus, aukštastiebius gvardikus, apva- lapes nasturtas, vargšes našlai- tės ir dar daug kitokių gėlių.

Man nebuvo lemta ilgai gro- zėtis gražia Lietuva gamta. 1940 metais kovo 1 dieną buvau pašauktas karinę prievolę atlik- ti ir paskirtas į Sarvuočių rinkti- nę, kuri buvo Radviliškis. Iki mūsų palangės kvapniais darželio gėlės: vėšlius bijūnus, žalias rū- tas, daugiaspalvius jurginus, aukštastiebius gvardikus, apva- lapes nasturtas, vargšes našlai- tės ir dar daug kitokių gėlių.

Prie aerodromo nebuvo leng- va dirbti, reikėjo sunkiai praka- tuoti. Po sunkaus darbo aero- drome, lapkričio 1 d., išvežė į Vilnių ir paskyrė į puskarin- kių mokyklą. Ją baigus, 1941 m. gegužės 15 d., išvežė į Varėnos paligoną.

Varėnos paligone patekau taip, kaip į pragarą. Klėmės 5 val., o gulėmė 11 val. 30 min. Be ka- ro mokslo mus švietė ir lavino marksizmo-leninismo paskaito- ty. Valgyti gaudavome sriubos ir žuvies, kurios būdavo tik stam- būs kaulai. Viršininkų buvo daug, bet pats niekingiausias buvo, mulas, politrukas Maci- jauskas. Niekingesnis net ir už rusus. Jis buvo korpo politru- kas ir mėgdavo, kad jam repor- tuotum bėgdamas.

Birželio 22 dieną, jau karui prasidėjus, mes visi šlapi pylė- me paradinę rikiuotę, o rusų lėktuvai skraidė ir šaudė iš pa- rankėlių. Po paradinės rikiuo- tės nuvedė į Merkį maudytis ir

merkę į vandenį, kad atvestu- me. Grįžę į palapines radome jas užmaskuotas. Politrukas aiš- kino, kad vyksta didžiuliai ma- rinėrai, o vėliau pranešė, kad 1000 rusų lėktuvų bombardavo Vokietiją.

Iš birželio 22 į 23 tą naktį, pri- kėlė mus iš miego ir išvedė Vil- niaus link, užimti fronto liniją ir sulaukyti vokiečių armiją. Kiek vienam išdavė po 5 kovos šovi- nius, tur būt, tikėtasi, kad su- tiek rusiškų sovinių galima su- laikyti vokiečių armiją. Mums žygiuojant per Paluknę vietos gyventojai pašnibždomis prane- šė, kad greitai čia bus vokiečiai. Mes lėtinau žingsnius, o poli- trukai ragino, kad skubėtume. Jiems atsakėme, kad esame išal- kę, ištroškę ir pavargę. Išžygiuo- jant iš Varėnos paligono neda- vė nei valgyti, nei gerti. Nega- vome jokių medicinos priemo- nių, nedavė nei tvarsčių suzei- dus apsirūsti. Aš pasiėmiau pa- klodę vietoj tvarsčių, jeigu būtų reikalinga, ją suplėšys apsirū- sti. Diena buvo nepaprastai karšta ir tvanki, o mes žygiavome visi šlapi; marškiniai žliugo ant mū- sų nugarų.

Pavakare, už Paluknės, prie miškelio pasivijo vokiečiai ir pra- sidėjo kautynės. Po trumpų vo- kiečių ir rusų kautynių, mus pa- vėmė į belaisvę. Vokiečiai vartė mus bėgti ir mes bėgome, ką tik pražygiuotų keliu iki Paluknės. Paluknėje radome apie 200 lietu- vių belaisvių. Vokiečiai davė vieną džiovintą silkę ir duonos; davinį suvalgęs, atsigėriau van- dens ir atsiguliau. Rytą visus iš- varė į Valkininkus. Pakelę ra- domus daug nušautų lietuvių; iš ūkininkų pasiskolinę kastuvą juos palaidojame. Valkininkuose buvo apie 2000 lietuvių belais- vių. Čia atskyrė politrukus ir nu- sišvedė. Valkininkuose išbuvo- me tris dienas. Vietos ūkininkai ye- žė vandenį ir girdė mus, ištroš- kusius. Gailestingumą parodė vo- kiečiai, nes dvidešimčiai asme- nų davė bonką vyno ir po dešim- tį cigarečių.

Iš Valkininkų pasiuntė į Vil- nių. Vilniuje patalpino Šnipiš- kio kareivinėse, čia jau gavome sriubos ir kitokio maisto davi- nį. Tuoj išdavė ginklus ir pra- dėjo siųsti į sargybą. Petručiavo- me gatvėse, suaugę, o ginklus, sandėlius ir pastatus. Lenkai (Nukelta į penktą puslapį)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstų. Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tau- tinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan- tiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkės apra- štas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities lite- ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga pardodoma tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsį žemėlapis. Kaina \$6.

● **KĄ LAUMES LEME**, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsi- minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pir- mąsiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesupras- tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poe- ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$8.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerių pernešimo mokesčio.

3 — Naujienos, Chicago, 8, III. Thursday, August 20, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPSTINGAI ĮPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL- DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šioadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206



Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su Rom. Jankūnu ir prof. K. Būga pas garsiausius šiuo meto pradžios kalbintinkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

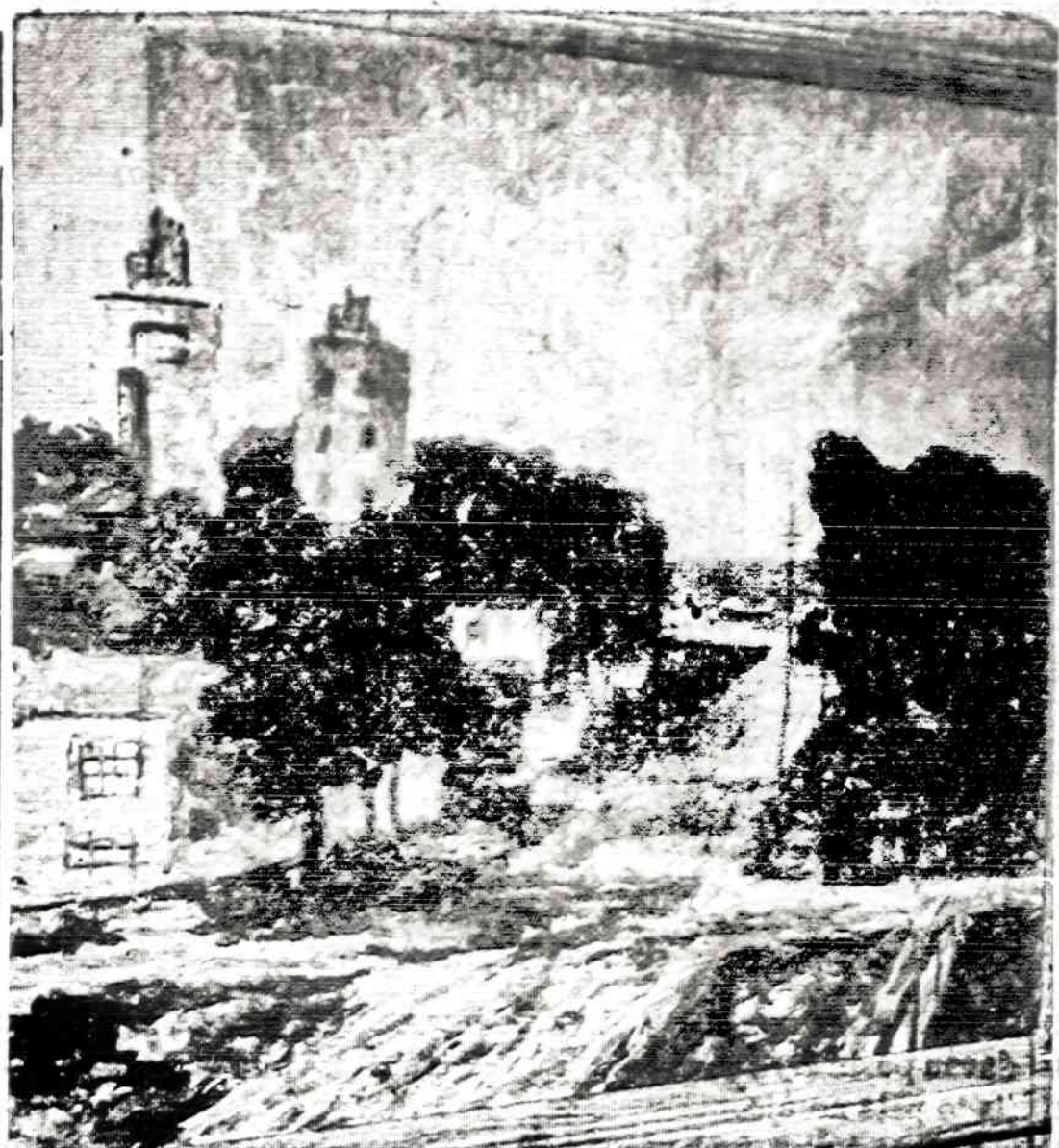
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980		
Subscription Rates:		
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months, Canada \$45.00 per year, other countries \$45.00 per year.		
25 cents per copy		
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams \$45.00	pusei metų \$24.00	trims mėnesiams \$12.00
Kitose JAV vietose:		
metams \$40.00		

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.



M. SILEIKIS Waukegan

Privalome atsispirti spaudimui

Šiomis dienomis visi Amerikos lietuviai, besisieliojysieji Lietuvos nepriklausomybę ir demokratine josios santvarka, išgyveno patį didžiausią spaudimą. Susidarė išpuolis, kad staigiai atsiradusios jėgos Amerikoje viską iš pagrindų išgrįs, ilgametės lietuvių viltys buvo ir yra tikėtai savijonėmis, ir kad tos nežinomos jėgos, iki šio meto nieko nepadariusios, iš Kalifornijos užguls visas lietuvių kolonijas ir padarys tai, ko iki šio meto niekas nepadare.

Okupantas sutraukė nepaprastai dideles jėgas, gerai suderintą savo propagandinius žingsnius, išleido milijonus sumas pinigų, bet viską paliko toje pačioje vietoje.

Skuodis, kaip sėdėjo Mordovijoje, taip ir toliau tebesėdės; propagandistai kaip apgaudinėjamos Amerikos lietuvių, taip ir toliau apgaudinės; Kalifornijos komitetas kaip nieko nepadare iki šio meto, taip nieko nepadarys; o įvairūs frontininkų vadovaujamos Bendruomenės komitetai kaip ieškojo būdų iščiulpti iš Amerikos lietuvių galimai daugiau pinigų, taip jie įvairiais būdais tuos pinigus spaus iš lietuvių. Gaila, kad keli mūsų tautiečiai, iki šio meto mokėjusieji atskirti pelus nuo grūdų, pateko ant meškerės ir jaučiasi išpareigoję išreikalauti iš organizacijų pasizadėtus finansinės duoklės.

Kiekvienas Amerikos lietuvis privalo žinoti, kad jis neprivalo duoti organizacijos pinigų, jeigu jam nebuvo duota laiko atsakingame organizacijos posėdyje pasiūlymą apsvaistinti ir gauti reikalingą pritarimą. Demonstracijos organizatoriai nedavė laiko tvarkingai nutarti, tai ten buvusį atstovų tylus pritarimas jų neįpareigoja švaistyti organizacijos pinigus. Jie gali duoti savo asmeniškus pinigus, bet neprivalo duoti organizacijos pinigų.

Pirma, negu duoti lietuviškų organizacijų dolerių, reikia išaiškinti, kokios čia buvo išlaidos. Patį svarbiausią šios Vytauto Skuodžio įvykusios demonstracijos darbą atliko senatorius Frank Savickas ir aldermanas Frank Brady. Jiedu susižinojo su Chicago savivaldybės tarybos nariais, oficialiai gavo jų pritarimą ir pravedė per Chicago miesto tarybą nutarimą reikalauti Skuodžio laisvės. Apie Skuodžio likimą jie buvo girdėję iš VLIKo

ir ALTo per visus metus skelbiamų žinių. Jie žinojo, kad ALTo pirmininkas kreipėsi į Valstybės departamentą, prašydamas išlaisvinti Skuodį, Amerikoje gimusių lietuvių. Senatorius Savickas ir aldermanas Brady atliko patį didžiausią šios demonstracijos darbą. Esame tikri, kad ne sen. Savickas, ne ald. Brady už savo triušą nepaėmė nė vieno cento. Jeigu kuris nors bendruomenininkas būtų siūlęs duoti jiems kokį kyšį, tai jiedu būtų atsisakę. Jiedu būtų išsėdėję. Jiedu tiek daug visokių darbų atlieka, kad vienas daugiau — nieko jiems nereikia. Jie jaučiasi patenkinti, kad pajėgė padėti pavergtiems lietuviams.

Chicago miesto centre ruošiamą demonstraciją reikėjo išgarsinti. Už garsinimus jie turės mokėti laikraščiams. Kitakalbiam laikraščiams garsinimų jie nedavė. Jie nutarė duoti garsinimus tikrai Draugui. Naujienoms jokio garsinimo nedavė. Bet Skuodžio reikalą Naujienos geriau išgarsino, negu Draugas. Apie sen. Savicko ir ald. Brady suruoštą demonstraciją Naujienos daugiau pranešė, negu frontininkų kontroliuojamas Draugas. Bet Naujienos yra įsitikinusios, kad Skuodžiui laisvė labiau reikalinga, tai sąskaitos už garsinimą niekam nesius. Kiti lietuviški laikraščiai neturėjo laiko garsinti, nes viskas buvo daroma paskubomis. Išėdami kartą į dvi savaites, jie negali garsinimo tuojau įdėti. Kas Draugui garsinimą davė, tai tas tegu išmoka. Jokia kita organizacija neprivalo tokio garsinimo mokėti, nes organizacijos valdyba nebuvo įpareigojusi atstovo mokėti kitų padarytas išlaidas.

Mums atrodo, kad padaryta klaida — reikalauti vien Skuodžio laisvės. Skuodis yra tikrai vienas lietuvis, rusų nuteistas ir išsiųstas į Mordoviją prievartos darbams. Tuo tarpu lietuvių žino, kad nuteistų ir neteistų lietuvių yra ne tik Sibiro šiaurėje, bet lediniuose pakraščiuose ir įvairiose sunkaus klimato vietose. Rusai gali paleisti Skuodį ir užčiaupiti laisviems lietuviams burnas, kaip jie padarė su Kudirka.

Negalioja argumentas, kad Skuodis yra Amerikoje gimęs. Sovietų Sąjungos prievartos darbo stovyklose yra mažiausia 300 Amerikoje gimusių ir sovietinės pilietybės niekad neprašiusių amerikiečių, tai kodėl nepareikalauti, kalinga.

A. SVILONIS

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIS NIEKINA VLIKO SEIMĄ

Prieš kiek laiko mane pasiekė Lietuvos Fronto Biciulių politikos žurnalas "I LAISVĖ", skirtas š. m. balandžio mėnesiui. Jį šiuo metu redaguoja klevenadiškis Vacys Ročūnas. Kas mane nustebino, kad jame šalia gamtinio ir skaitančio visuomenės žinovų autorinių rašinių, bene antrojo, apspaudintas Rimvydo Šliažo aprašymas VLIKo seimo, įvykusio 1980 m., Toronte, Kanadoje. Tai joks objektyvus autorius rašinė, o tik grėvas "niekinimo" VLIKo, jo veikėjų ir jo pirmininko.

Jis rašo, kad VLIKas turi tik kažkokią mistinį mandatą. Skaitant šį aprašymą, jei nebūt Rimvydo Šliažo parašo, tikrai reikėtų įtarti, kad jį parašė vienas iš tų mūsų tautos išgamy: Alseika, Jakutis ar Mikuckis, kurie savo raštus biuriuoliai niekina VLIKą ir jo vadovus.

Kiekviena pozityvi kritika yra reikalinga, bet netokia, kokią R. Šliažas parašė. Kas dar labiau kelia nusistebėjimą tai, kad toks aprašymas minėto seimo yra frontininkų atstovo, kuris seime nieko pozityvaus nepasakė.

Redakcija skelbia, kad ji atsižvelgianti nuo tokių rašėjų rašinių, kurie nors pasirašo pavardėmis, slapvardžiu ar inicialais ir kad jų daromi pareiškimai nebūtinai reikią redakcijos nuomonę. Bet gi, atrodė, kad R. Šliažiui toks jo rašiniui pritarimas buvo tuštas, nes prie jo, tokio atsižvelgimo priešo nėra. Bet ir toks atsižvelgimas ne visada yra pateisinamas. Ypač tada, kai redaktorius leidžia jo redaguojama me žurnale kitus užuominomis bei bendrybėmis šmeižti, juos niekinti, arba asmeniškai sąskaitas suvedinėti, pluti organizacijas ar net mūsų laisvinimo veiksmus. Tokiais atvejais ir pats redaktorius tampa pritarėju. Žinoma, tokiais atvejais jis ne tik sumenkina žurnalą, bet padaro negarbę ir žurnalo leidėjams.

Šiuo gi atveju padarė negarbę Lietuvos Fronto Biciuliams, kurie save laiko inteligencijos elitu. Toks R. Šliažo rašinys parodė, kad "I Laisvė" redaktoriui kad juos visus išleis?

Gabūs, gal ir samdyti, propagandistai padarė kelis nedovanotinus dalykus. Tuos reikalus, kiek laikas leis, aiškinsimės. Bet būtų labai gerai, kad ALTo padarytų trumpą ir aiškų pareiškimą apie Kalifornijos komiteto primintus įvykius. Šiuo klausimu aiškuma būtina reikiama.

trūksta nuovokos, ką spausdinti ir ko ne. Tikrai, tokie neobjektyvūs, šališki rašiniai nedaro garbės Fronto biciuliams. Šio žurnalo laidoje bene bus vienas iš svarbiausių rašinių: "Vienos knygos paraštėje". Tai New Yorko, LFB sambūrio valdybės, balandžio mėn. 5 d., išleistojo dr. T. Remeikio knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945 — 1980". Šios viešas aptarimas, kuriame dalyvavo V. Vaitiekūnas, dr. Br. Nemickas, Gintė Damušytė ir esantis Vladas Šakalys. Jų pareiškimai yra rimti, esminiai, kritiški, nesąsajos, bei joje pasakoti trūkumai gerai paremti citatomis. Ypač rimtos kritikos pasakos Vladas Šakalis. Jis pasakė šios knygos silpnasias puses, kurios parodo, kad T. Remeikis lyg būtų šališkas tikinčiųjų atžvilgiu, prasilenkdamas su kaikiuriais faktais. Be to jis išrodinėja, kad pasipriešinimas okupantui nebuvęs vientisinis. Tuo tarpu V. Šakalys tą griežtai paneigė ir įrodinėjo, kad Lietuvos pasipriešinimas visą laiką buvo ir tebėra vientisinis. Ir konfrontacijos religijos ir tautos reikalų visai nežinoma, nes tautai yra būtina abiejų veiksmų pagalba. Tiesa, rašo V. Šakalys, kad pasitaiko nuomonių susikryžavimo, bet jokių būdų ne konfrontacijos.

Bet šalia šių vertingų pasisakymų, pareikšta ir abejonių dėl autorius pasinaudotų dokumentų, nes kaikiurie kelia abejonių dėl jų autentiškumo. Bet tai palikime, o grįžkime prie Rimvydo Šliažo VLIKo seimo aprašymo, kuris perdėm yra šališkas, kurį jis siekia kiek įmanomai suniekti. Šį aprašymą jis vadina kritika. Kažin ar kuris rimtesnis "I Laisvė" skaitytojas ar Fronto biciulis galėtų su tuo sutikti, kad toks pašvėlinis aprašymas būtų galima vadinti objektyvia kritika. Toks aprašymas yra tikra gėda ir visiems Fronto biciuliams.

R. Šliažas rašo, kad dr. K. Bobelis, VLIKo pirmininkas, seimo metu savo kalbą labai greitai parodė, kad jo pusėje nėra nora, nei geros valios bendram

darbui su Pasaulio Lietuvių Bendruome. Gaila, kad nepaaiškino, ką jis supranta bendru darbu? Jei jis mano, kad Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turi subendruomenėti ir LB-nės vadų turi būti taip supančiuotas, kad be jų žinios net padidėtų negalėtų, tai nėra bendras darbas. Bet iš kitos pusės, VLIKas niekad nėra pareiškęs, kad jis atmeta bet kokią LB paramą. O be to, reikia atsiminti, kad LB-nė yra tik organizacija, VLIKo įkurta atlikti specifinius, tai yra, lietuvių išlaisvinimo uždavinius. Tai, ji negali savintis tu funkcijų, kurias atlieka Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris yra mūsų pavergtosios tautos atstovybė.

Jis rašo, kad dr. K. Bobelis keliavo per pasaulį, kurį VLIKo atstovybės ir įteikė tu kraštų vyriausybėms memorandumus ir pranešavo greitą Sovietijos žlugimą. Tai kur čia daktaro nusikaltimas? Nejaugi R. Šliažas laiko nusikaltimu memorandumų įteikimą? O kas dėl pranešimo, tokią pranešystę savo ausimis girdėjau iš V. Šakalio lūpų. Kodėl daktaras jo pranešys negalėjo pakartoti? Ir iš viso, ar pavergtos Lietuvos bylai būtų naudingiau, jei daktaras nebūt važinėjęs?

Dr. K. Bobelis šmeižė LB-nė žinomus jos veikėjus, kurie neva VLIKo veiklą trukdė. Jis daktaras tuos trukdymus pareiškė faktais, dėl ko nėra jokios abejonės, tai buvo tiesa, o ne šmeižimas. Juk negalima nutylėti ir nepasakyti mūsų visuomenės, kas trukdė Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veiklą. Kalbėtojai, — rašo jis — bandė įrodyti sukurta legalistine logika, kad tik Vlikui priklausio politinio darbo monopolis ir visos organizacijos turi jam paklusti. Ir tai darė, kaip jis rašo, VLIKo advokatai. Ar toks jo pareiškimas bendrybe, be jokių įrodymų, nėra užgaulus advokatų žeidimas? VLIKas nereikalauja ir nereikalauja jokios jam organizacijos subordinacijos, bet jis kiekvienos prašo paramos, kas kiekvienam lietuviui tokia parama turėtų būt savaime suprantama.

Kongreso atstovas J. Fary pranešė, kad jis pasirašė ir įteikė Atstovų Rūmams rezoliuciją Amerikoje gimusiems Vytautui Skuodžiui išlaisvinti.

Sovietų spauda prašneko apie prez. Reagano skiriamą dideles sumas aviacijai ir neutrono bombai.

Kongreso atstovas J. Fary pranešė, kad jis pasirašė ir įteikė Atstovų Rūmams rezoliuciją Amerikoje gimusiems Vytautui Skuodžiui išlaisvinti.

Sovietų spauda prašneko apie prez. Reagano skiriamą dideles sumas aviacijai ir neutrono bombai.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

X. Y.

LIETUVOS SOVIETIZACIJA 1940-1941 m.

(Tęsinys)

1940 m. liepos mėn. 14 d., t. y., lygiai mėnesiui praėjus po Sovietų Sąjungos ultimatumo Lietuvos Respublikai, visoje Lietuvoje įvyko rinkimai — balsavimai. Žinoma, kadangi visose rinkimų apygardose buvo tikrai po vieną pasiūlytą kandidatų sąrašą, kurio kandidatų skaičius tiksliai sutampa su apygardos renkamų atstovų skaičiumi, ir tai buvo kiekvienoje apygardoje kaip tik "Lietuvos Darbo Sąjungos" sudarytas sąrašas, tai visur, visoje Lietuvoje, visose rinkimų apygardose tegalėjo išrinkti ir turėjo išrinkti ir buvo išrinkti tikrai "Lietuvos Darbo Sąjungos" pastatyti kandidatai, ir, būtent, jie visi nuo pirmojo iki paskutinio. Niekur nė vienoje rinkimų apygardoje jie jokio konkurento neturėjo. Iš tikrųjų šių monopolinių kandidatų "pasiūlymas" pats savaime jau buvo tolygus jų išrinkimui. Balsavimas jų neišrinko, bet jų apriorinį išrinkimą arba, tiksliauariant, jų paskyrimą, tiksliai a posteriori sankcionavo arba registravo. Priešrinkiminiai lauanai ir plakatai šūkiu "Balsuokite tikrai už Lietuvos Darbo Sąjungos kandidatus", "Nė vieno balso liaudies priešams" iš esmės buvo bergždi, nes, nesant jokių konkurencinių kandidatų, iš viso nebuvo galima balsuoti už kitokius kandida-

tus, než uztariamus "Liaudies priešus", jeigu tiksliai tais "priešais" nebūtų buvę patys "Darbo Sąjungos" kandidatai. Tačiau šie šūkiu buvo aiškinami taip: kadangi esą vieninteliai ištikimi liaudies draugai — tai yra kaip tik čia pasiūlyti "Lietuvos Darbo Sąjungos" kandidatai, tai, esą, tasai pilietis-rinkikas, kuris nebalsuoja už šiuos kandidatus — vis tiek, ar iš viso neatlieka balsavimo akto, arba balsuodamas neįveda į voką balsavimo kortelės su šių kandidatų pavardėmis, tuo pačiu nepavesdamas savo balso tikriesiems "liaudies draugams" ir jį žudydamas, tuo pačiu atiduodas balso pasislėpusiems "liaudies priešams".

Tad visos agitacijos pastangos buvo nukreiptos į tai, kad žmonės būtinai balsuotų. Komunistams labiausiai rūpėjo masinis paduotų balsų skaičius. Tai buvo įprastas sovietinės inscenizacijos metodas, reikalaujantis, kad viskas visuomet vyktų vienbalsiai. Visi piliečiai buvo šekami, ir susilaukymas nuo balsavimo negalėjo būti nepastebėtas. O kad piliečio dalyvavimas ar nedalyvavimas balsavime būtų tvirtai užfiksuotas eventualioms iš to išvadoms padaryti, tam buvo panaudotas balsavimo žymėjimas pasuose ar kituose asmens dokumentuose. Smarkaus komunistinio statizmo ir laukiamo garsio ir baidų sovietinių NKVD-istų įstaigų pasirodymo sąlygose visi žmonės, o ypač tariamieji "liaudies priešai", kurie nė mažiausio "entuziazmo" tam, kas vyksta, neturėjo, bijojo nebalavimo padarinių ir dėl pažymėjimo pasekubėjo į balsavimo vietą ir balsavo. Tad balsavi-

mas, sudaręs šių "rinkimų" komediją, buvo tikrai masinis.

Kaip liepos 16 d. paskelbė Vyriausioji Rinkimų komisija, balsavo turinčių teisę balsuoti 95,51%, o už "Lietuvos Darbo Sąjungos" kandidatus (kitokių ir nebuvo) balsavo balsavusiųjų 99,19%; skundų jokių nebuvo paduota; tad visi pasiūlytieji kandidatai buvo "išrinkti". Tiesa, Vyr. Rinkimų komisija nutylėjo, kiek iš šių "rinkimų" buvo suklastota, kiek paduota kortelių su populiariu Melchioru Putele, kiek sugadintų ir t.t. Pati Rinkimų komisija buvo sudaryta taip pat kompartijai vadovaujant ir Dekanozovui laimėnant.

Šiame laikotarpyje nuo 1940 m. liepos mėn. 5 d. Lietuvos republikos pavergimo proceso eiga ryškiai suintensyvinta. Visame nepaprastai skubotumas. Matyti, to reikalavo Maskvos emisaras Dekanozovas ir kompartija, nes jau viskas buvo paruošta paskutiniems išvadoms padaryti, ir šio proceso inscenizatoriai buvo įsitikinę laimėsia. Liepos mėn. 5 d. buvo paskelbti rinkimai, liepos 6 d. paskelbtas rinkimų įstatymas, liepos 14-16 d. įvyko rinkimai, liepos 16 d. Vyriausioji Rinkimų komisija pranešė apie atstovų išrinkimą, liepos 21 d. Liaudies seimas jau susirinko pirmojo posėdžio Kaune. Apie tai buvo paskelbta "Respublikos prezidento" liepos mėn. 18 d. aktu.

"Liaudies vyriausybės" aktai buvo tęsiami taip, kaip iki tol. Iš žymesnių to laiko "Liaudies vyriausybės" aktų, turinčių politinio pobūdžio,

pažymėsime liepos mėn. 13 d. Lietuvos Šaulių Sąjungos likvidavimo įstatymą, liepos mėn. 13 d. Karių amnestijos įstatymą, liepos 16 d. Nepaprastojo meto įstatymą, liepos mėn. 20 d. Lietuvos Skautų likvidavimo įstatymą. Tai gana būdingi sovietizacijos linkmei nužymėti įstatymai, tačiau pagaliau jie nebuvo perversminiai.

Svarbiausios lemiamų žygių problemos buvo orientuojamos jau ne į Liaudies vyriausybės veiklą, bet į Liaudies seimą. Tasai seimas pasijuto esąs suvereninis, esąs Lietuvos šeimnininkas, jos likimo sprendėjas. Jis pats toks pasijuto susirinkęs, ir šitaip jo esmė buvo interpretuojama Komunistų partijos, spaudos, kuri jau aiškiai buvo tapusi komunistinė (kitokia spauda jau nebuvo toleruojama), mitingų ir susirinkimų, kurie visi buvo komunistų veikiami ir prižiūrimi, net pačios "Liaudies vyriausybės". Šis Liaudies seimas esąs Lietuvos steigiamosios galios reiškejas. Ir tatau bus pagaliau pirmas ir lemiamas formalus konstitucinio perversmo Lietuvoje momentas.

(Bus daugiau)

PATŠ SKAITYK IR KITUS PARAGINK

SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais irištą knygą apie šventąjį Rastą. Pirmieji atėjusieji Naujienas gaus gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistatinti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmieji atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medical Director
938 E. Main St., Westchester, N.Y.
VALANDOS: 2-10 darbo dienomis
tuo antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KILTUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

BUVUSIO KAREIVIO ODISEJA

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

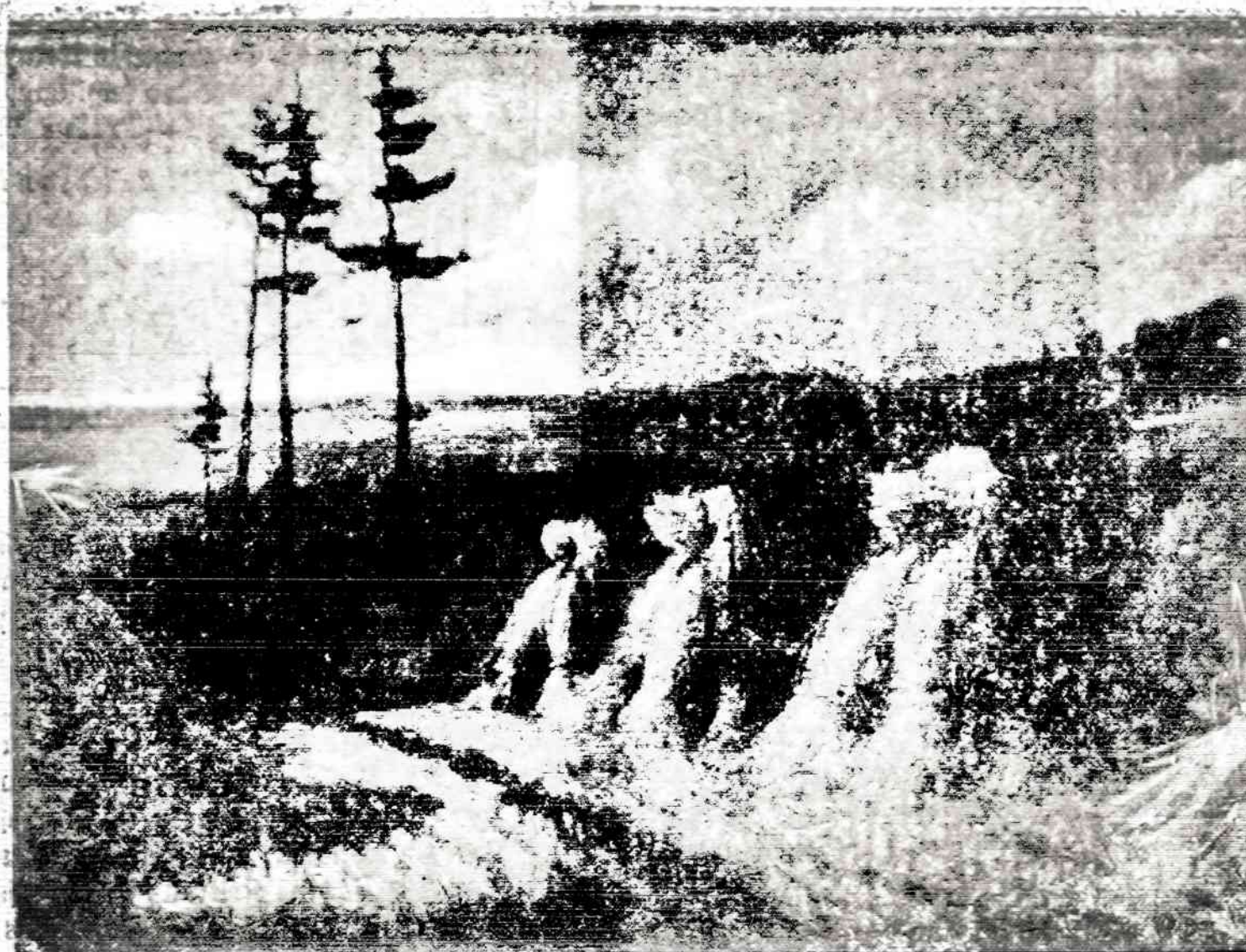
mūsų labai nerėgo ir dažnai apšaudydavo, bet mūsų dalinį sužeidimų nepasitaikė.

Liepos vidury pradėjo leisti neritomis atostogomis, bet greit jas sulaukė ir aš jomis nepasinaudojau.

Liepos 26 dieną išvežė į Alytų, o iš Alytaus pėsčius varė į Gardiną. Pražygiavome pro eilę miestų ir kaimų; praėjome ir pro Druskininkus. Pirmąją žygio naktį nakvojome miške, o antrąją, pas ūkininkus ant šiaudų. Džūkai neturtingi, bet labai geri ir nuoširdūs žmonės. Ką tik jie turėjo nešę, maitino ir šelpė mus. Apylinkės merginos, kur nakvojome, per naktį pynė gėlių vainikus; rytą mums išgyguojant, dėjo juos ant kaklų, o gėlių puokštes spaudė į rankas. Pasiekus Gardiną, nors ir kelionės išvarginti, skambėjo mūsų lietuviška kariška daina: "Gardino kalneliai sveikiname jus, ruoškitis drausioliai ginti Lietuvos". Daina drebino senosios pilies kuorus, o žmonių minia kaip jūra bangavo gatvėse: vieni susikaupe ir rimti, antri mosikavo rankomis ar skepetais, o treči braukė asarą.

Vokiečiai į Gardiną mus išsiuntė tik trims savaitėms, bet toje iškiloje išbuvome veik tris metus. Po trijų mėnesių stovyklavimo Gardine, mus išsiuntė kovoti su rusų partizanais. Su trumpais apstojimais, perėjome per šiuos didesnius miestus: Slanymą (Slonimą), Lydą, Naugarduką, Baranovičių, Nesvyžius (Nosvyžius), Magilevą, Minską, Borisovą ir dar daug kitų miestų ir miestelių. Mums buvė ne buvo skirta Slanymas, jame ilgiausią teco ir pabūti. Į pietus nuo Slanymo yra Žiurovičių miestas, o netoli jo bažnytkaimis. Prie to bažnytkaimio buvo pirmas mūsų susitikimas su partizanais ir iš mūsų bataliono žuvo keletas kareivių, o prie Naugarduko į puskarininkis.

Naujienės (Novjelnės) apylinkė, į pietus nuo Lydos, buvome apsisėję Deltuvos dvare. Tą dieną valdė lietuvių kilmės 82



Antanas Rūkštelė

Gubos

JUGOSLAVAI KRITIKUOJA SOVIETŲ IMPERIALIZMĄ

Jugoslavijos kompartijos mėnraštysje Socializam (1981 m. sausis) išspausdintos trys trumpos studijos, aštriai kritikuojančios sovietinę sistemą. Rytų Europos šalyse vidinės problemos nesprendžiamos demokratinio būdu, rašo Nikola Penjović. Tai privedė prie ypatingos padėties — konfliktų tarp komunistinių sistemų. Tose uždaroje visuomenėse neįmanoma normaliai informuoti piliečių apie padėtį

metų dvarininkė. Ji pati save vadino lietuve, bet lietuviškai nekalbėjo. Jos dvarą apiplėsdavo banditai ir ką tik radę, viską atimdavo, o kartais ir trobėsius padegdavo. Mes neilgai, apie dvi savaites, buvome to dvaro apsauga. Toji dvarininkė mus vadino savo kariuomene. Ji įsakė savo tarnams papiešti kiaušius ir maitinti mus, o tas maistas prie vokiško davinio buvo didelė parama.

Mums tą dvarą apleidus, jį vėl užpuolė banditai; tą senutę gėrė apstumdė ir apiplėšė dvarą. Toji dvarininkė plėkams pasakė, kad kai ateis mano kariuomenė, tai jūs atsiminsite, "je duos jurs".

Dar šiek tiek apie miestus. Naugardukas — žemas miestas, jo vilius griuvėsi ir kaimeliai byloja apie garą praeitį. Jis laikomas poeto Ad. Mickevičiaus miestu. Naugarduke yra kalnelis, apie kurį vietos gyventojai pasako'o, kad jis žmonių rankomis supiltas. Mes buvome apsisėję, porą kilometrų nuo miesto, kareivinėse.

(Bus daugiau)

frazės, kaip "problematinis internacionalizmas", nei "gyvybinių saugumo interesų sąvoka", nei "tariama teisė saugaliai pakeisti vyriausybės kaimyniniuose kraštuose negali pateisinti invazijos, karinės intervencijos, laikinos ar nuolatinės okupacijos, arba agresijos prieš jokią suvereninę ir nepriklausomą valstybę". (Žodžiai, kurie tinka ir Lietuvai.)

Visi trys autoriai laikosi nuomonės, kad ginkluotų konfliktų tarp komunistinių šalių pavojus nenustos didėjęs, kol Rytų Europos valstybės ir ypač Sovietų Sąjungą valdančios grupės nesiliaus tvirtinusios, kad Sovietų Sąjunga tėra vienintelis teisingas modelis. "Žiauri tikrovė" yra visai skirtinga nuo socializmo propagandos ir ideologijos, nes kai kuriose komunistinėse šalyse teorija prieštarauja praktikai, — tvirtina jugoslavų kompartijos leidetikais.

(Elta)

SADATAS RIMTAI ĮSPEJO BĖGINĄ

KAIRAS, Egiptas. — Prezidentas Sadatas antradienį pasiuntė Izraelio premjerui M. Beginui labai rimtą įspėjimą. Jis nori, kad Beginas laikytųsi JAV-se duoto žodžio. Jis priminė, kad Izraelio duotas žodis buvo turimas galvoje ir taikos sutarties sudarymo metu.

Šį kartą prezidentas Reaganas nutarė dar perleisti Izraeliui kelis greituosius lėktuvus, bet jei-gu Beginas tą pažadą lauzys, tai tada ir kitos valstybės gaus tuos pačius lėktuvus

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

The New-Way Apple Pie



Here's real, homemade apple pie made a new way that's light, refreshing and chills in the refrigerator in about 2 hours. Thanks to a handy container of thawed Birds Eye Cool Whip non-dairy whipped topping, the pie filling is a fluffy mixture of spices, chopped apple and pecans, and tart complement of lemon flavor gelatin. To make life easier, use a packaged crumb crust and eliminate all baking for this luscious pie.

Amber Apple Pie

1 package (3 oz.) lemon flavor gelatin	1-1/2 cups coarsely chopped peeled apples (about 2 medium)
2 tablespoons sugar	1/2 cup chopped pecans
2/3 cup boiling water	1 baked 9-inch graham cracker crumb crust, cooled
1/4 teaspoon cinnamon	
1/8 teaspoon nutmeg	
2 cups ice cubes	
1 container (8 oz.) frozen whipped topping, thawed	

Dissolve gelatin and sugar completely in boiling water, stirring 3 minutes. Add spices and ice cubes and stir constantly until gelatin is thickened, about 2 to 3 minutes. Remove any unmelted ice. Using wire whip, blend in whipped topping; then whip until smooth. Fold in apples and nuts. Chill, if necessary, until mixture will mound. Spoon into pie crust. Chill 2 hours. Garnish with additional apple slices, if desired.

Note: Dip apple slices in lemon juice to prevent darkening.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VĖSINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos



AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIMI
KOPLYCIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

P. J. RIDIKAS

4354 So. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublio 7-1213

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: Yards 7-5401

(R) Lietuvių Bendruomenės pareiškimas

(R) Lietuvių Bendruomenė vieningai remia VLIKo pareiškimą, atsiirbėjantį nuo Lietuvos laisvinimo reikalų pavidimo samdytai privačiai svetimtaučių bendrovei.

(R) LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVYBĖ

REGISTRUOTOS L. BENDRUOMENĖS PIKNIKAS PAS ČIURINSKUS

Rugpjūčio 16 dieną Marquette Parko, Cicero, Brighton Parko ir Indianos RLB skyrių nariai ir prijaunantieji 12 val. rinkosi į K. ir J. Čiurinskų sodybą piknikauti.

Vienas mokymuisi autobusas iš Cicero važiuoja į Brighton Parką ir atvyko į Marquette Parką kur prie parapijos bažnyčios surinko keliautojus. Antras autobusas atvyko į 69-ąją ir Washenaw gatvę. Prisėdo pilni autobusai. Girdėjau, Marquette Parko autobuse buvo net 14 viršaus. Taigi, du pilni autobusai — apie 90 asmenų ir apie 10 mašinų nuvažiavo. Indianos buvo apie 50 natų. Tad iš viso susirinko apie 150 asmenų. Išvykome 11:30 val.

Kai nuvažiavome, visi skubėjo užimti savo vietas prie parapijos stalo. Stalai sudėti sodybos laukoje, padengti staltiesėmis. Seimininkai visus sveikino ir palinkėjo maloniai praleisti laiką.

Apažinime rezidencijos aukštesnias vietas, apkrauti maištais. Rikiuojamės į eilę. Be seimininkų, nemažas būrys vietos talikinių.

Meniu — trijų rūšių mėsos su įvairiais priedais, kavutė su aukštos kokybės pyragais, kurių mums Chicagoje netenka matyti. Pujkus patarnavimas. Bare buvo galima gauti ka nors stipresnio prie gerai parngtų pietų. Vaisinomis ir šnekuciuomės, dalinomės kelionės įspūdžiais.

Muziko Povilo Ruikio orkestras grojo ir linksmino svečius. Prasidėjo šokiai. Protarpiams

grojo ir lietuviškas melodijas. Popielavus, mūsų R. Lietuvių B-nės vadovybė: kan. V. Zakarauskas, Ig. Petrauskas, Ig. Serapinas, M. Repšienė, inž. St. Dubauskas, Skopas, V. Pocius, J. Bagdžius, J. Čiurinskas ir kitų

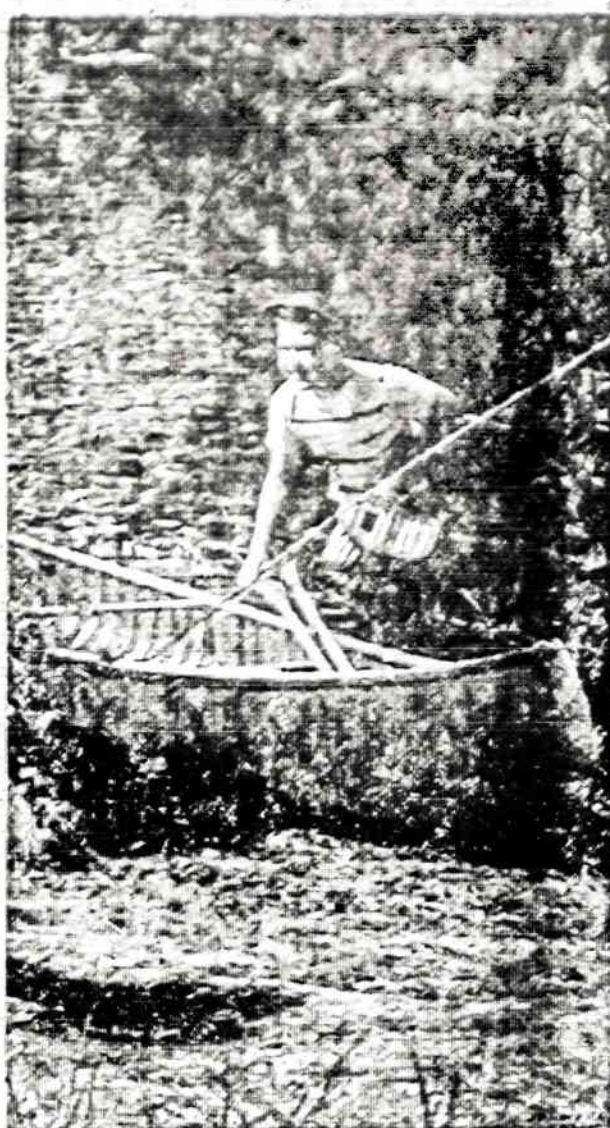
Apžiūrėjome puikią rezidenciją, sodą, pilną gražių vaisių. Matomai, seimininkas juos pūrkia, kad vaisiai visi sveiki. Slyvų vaisių daugiau kaip lapų. Šakos nulinkusios. Čia pat auga mėlynės, pomidorai. Žolė, nors nemažas plotas, nupiauta. Apilink švaru.

Pasivaikinę, pasižoke, renkames prie loterijos stalo, pakrauto vertingais fantais. Seimininkas vadovauja. Įvestas garsia kalbis. Ponia M. Čiurinskienė nemažai aukojusi.

Pasibaigus loterijai, Ig. Petrauskas praneša apie demonstraciją, padengti prof. Vytautą Skudžį. Prasė gausiai dalyvauti miest centre ir prie jų gimtųjų namų bei pamaldose Aušros Vartų bažnyčioje.

Cicero skyr. pirm. p. Skopas dėkojo seimininkams ir pasakė gražią kalbą, kuri čia patiekiamia:

„Gerbiame, štai jau antri metai kaip mes iš Chicago ir apylinkių susirenkame šioje gražioje ir švetingoje ponų Čiurinskų rezidencijoje. Šį kartą buvo dar daugiau norinčių vykti, bet apgailestaujame, kad užpildžius du autobusus, daug kam turėjome atsa-



kyti. Nebuvo vištų. Žinau, kad nemažai atvyko ir privačiomis mašinomis. Tai štai ir įrodymas, kad mūsų Reg. Lietuvių Bendruomenės nariai pastebėjo malonų ir švetingą East Chicago Reg. LB priėmimą, visiems patiko šis erdvus ir gražus kiemas ir, žinoma, ypatingai nuširdus seimininkų bei šios apylinkės narių priėmimas.

Šia progą išskite man visų atvykusių vaikų padėkoti ponams Čiurinskams ir šios apylinkės valdybai už gražų mūsų priėmimą ir aptarnavimą. Tikiu, kad visi gražiai praleisime šią popietę ir su maloniais įspūdžiais sugrįšime į namus. Ir vėl lauksime kitų metų, kad galėtume šioje gražioje vietoje susirinkti ir kartu su East Chicago bendraminčiais pabendrauti ir vienas kitam padėti. Tikiu, kad mūsų bendras idėjinis darbas dar daugiau mus suvienys ir suriš į tamprų vienetą.

Visi pastebėjome, kad kiekvienam parengime, ar tai būtų Marquette Parke, Cicero ar Brighton Parke: gegužinės, baliai, visuotiniai susirinkimai, posėdžiai, visur pamatysime poną Čiurinską su ponia, kai kuriais atvejais ir visą būrį Indianos lietuvių. Ponai Čiurinskai pasitenkia dalyvauti, nebedami tolimesnės kelionės ar oro sąlygų. Todėl mes, įvertindami ponų Čiurinskų didelį ryžtą palaikyti nuolatinį kontaktą su mumis, dėkojame jam ir visiems East Chicago Reg. LB nariams ir valdybai. Ponas Čiurinskai, Ponia, priimkite iš mūsų — VISU

TRUMPAI

— Teresė Gaidelytė iš Omohos gavo šimtinę kompoz. Broniaus Jonušo \$1,000 premiją. Ją paskyrė velionio našlė Emilija Jonušienė T. Gaidelytė plačiai dalyvauja lietuvių jaunimo veikloje ir ruošiasi magistres laipsniui Creighton universitete.

— Stasys K. Jonaitis iš Grand Rapids, Mich., baigęs technologijos studijas Ferris State kolegijoje, pakviestas patarėju automobilių pataisytoje. Firma parduoda ir prižiūri Europoje gaminamus automobilius.

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX
Frozen Suckers
1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water
Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

SUSIVILIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išskirtinai tarnaujanti jau per 92 metus.

- SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.
- SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUGNIS MILLIONUS dolerių apdraudų savo nariams.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA nariams pelno, nariams patarnauja tik sąvikiškos pagrindu.
- Kiekvienas Lietuvis ir Lietuvių draugas gali susiviliene apsidrausti iki \$10,000.
- SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.
- SLA — valkus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.
- SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
237 W. 25th St.
Tel. (212) 543-3318

— Vytas Navickas išrinktas St. Peterburgo lietuvių futbolo komandos kapitonu, o reikalų vedėju — Paulius Vienis.

— Dėkui D. Bubeiui iš Rockfordo už \$10 auką, atsiųstą keičiant buto adresą.

— Aug. Ašoklis, Cicero, Ill., patriotinių organizacijų veikėjas, pratešdamas prenumeratą parėmė Naujienų leidimą \$10 auką. Dėkui už ją ir už nuolatinę paramą.

— Inž. Jonas Jurkūnas iš Marquette Parko, gerai žinomas visuomenės veikėjas, prie prenumeratą prėmė \$5 auką. Dėkui.

— Užpraėjusį sekmadienį Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke tikintieji sudėjo \$790 pagelbėti S.M.A. misijonieriams skelbti Jėzaus Kristaus Evangeliją. Klebonas dėkoja aukotojams (Biuletenis rugp. 16 d.)

„LIUCIJA“

Miko Šileikio apsakymų knyga „Liucija“ jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 ps. Kaina \$5. Gaunama „Naujienose“ ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

NUBAUSTI TIK TRYS

Kartą Karaliaučiaus universiteto studentai demonstratyviai išėjo iš kažkokio profesoriaus paskaitos. Universiteto senatas nutarė studentus už tokį įžulimą nubausti. Tačiau tam pasipriešino matematikas Karlas Jakobis — vienas iš eliptinių funkcijų teorijos kūrėjų.

— Mano manymu, — pasakė Jakobis, — nusikalto tik tie trys, kurie išėjo paskaitinėj. Ties faciant collegium! Jeigu jie būtų pasilikę, paskaita būtų įvykusi lotyniškai „tres faciunt collegium“ — „trys sudaro kolegiją“. Senovinių universitetų taisyklė, pagal kurią užtekavo trijų studentų, kad profesorius galėtų skaityti paskaitą.

KUKLUMAS

Berlyno gamtininkas Christianas „Gotfridas“ Ehrenbergas (1795-1876) dalyvavo didelėje universiteto išskilmėje. Visi profesoriai buvo apsisivikę šventiškais kostiumais, krūtinės apsisagstę ordinais, tik Ehrenbergas — nė vieno.

Kodėl tamsta net išisegei ordinu? — klausia kolega. — Juk tamsta ju neturėk.

— O-o iš tikrųjų, netgi turiu juos su savimi! — atsakė Ehrenbergas, išsitraukė sauja ordinų, jų tarpe ir aukščiausią — Pour le Merite, ir pradėjo nevikiariai segioti prie krūtinės.

— Iš Lenkijos per Austriją į JAV jau atvyko arti 2,000 politinių pabėgėlių, o Austrijoje jų dar yra virš 5,000.

ENERGY WISE



Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity.
Don't be a Boss Loner

REAL ESTATE

Namal, Zeme — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

73-tos ir Richmond 6 kamb. (3 miegamai), mūrinis, garažas, šildymas gasu. Didelis ir gražus kiemas. \$48,000.

72-tos ir Washtenaw 5 kamb. (2 miegamai), mūrinis. 2 mašinų garažas. \$51,500.

62-tos ir Artesian 4 butų mūrinis. \$10,000 pajamų. Kaina \$75,000.

55-tos ir Kedzie 5 butų mūrinis su garažu. Pajamų \$16,000. Savininkas duoda paskolą iš 12%.

Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų, pajamos virš \$35,000. Savininko paskola rmtam pirkėjui.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono numerį automatiname aparate.

BY OWNER — 66th & SPRINGFIELD — 3 bedroom, full finished basement, 2 1/2 car brick garage.

Ask for Nizer,
239-7755

APARTMENT BUILDING FOR SALE
6 Apt. yellow brick, 2 two-bedrooms, 4 one-bedroom. 4 car garage. \$16,332 gross income. Near 64th & Kedzie.
McKEY & POAGUE
361-4226

MISCELLANEOUS

(vairūs Dalykai)

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.
523-1962

— Turkija nori pirkti iš JAV pusę milijono tonų kviečių.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turli Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiečiuose, greiti, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPITIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmažiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. Ashland Ave.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629

434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street
Tel. Rpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMZUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

6259 S. Maplewood, Tel. 254-7438

Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pildomi piliečių pasų formai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

P. Zepolia, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60542 - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

2458 W. 69th St.

Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak.

Beįstadienais nuo 12-12:30

arba pagal susitarimą.

Telefonuoti 778-8000

ADVOKATAS

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Beįstadienais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.

Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5161

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700